

Unsa ang Kamatuoran? - Numero Uno

Ang Balangkas sa Kamatuoran: Pagpadayag, Mga Propetikong Pagkapareho, ug ang Alpha ug Omega

Jeff Pippenger

2023-08-05

Sa dili pa nato hisgoti ang hilisgutan kon unsa ang kamatuoran, atong timan-an nga gisugdan nato kining pagtuon pinaagi sa unang tulo ka mga bersikulo sa Kapitulo uno sa Pinadayag, ug human niana gidugang ang usa ka artikulo mahitungod kang Elias. Pipila sa mga katuyoan niining mga pagtuona mao ang pag-ila sa papel sa Tinipong Bansa sa Amerika diha sa tagna, ang pagpadayag sa mensahe sa Pinadayag ni Jesu-Cristo, ang pag-ila sa papel sa mga propeta ingon nga mga simbolo sa katawohan sa Dios, ug ang pagpalandong sa mga gipasabot sa kahulogan nga si Jesus mao ang Alpha. Gipakita nato nga ang unang tulo ka mga bersikulo sa Pinadayag nagkauyon ug nagkatakdo sa katapusang mga bersikulo sa Pinadayag, ug sa duha ka kahimtang, sa sinugdan ug sa katapusan, si Jesus nagaila sa Iyang Kaugalingon ingon nga Alpha ug Omega, ang sinugdanan ug katapusan, ang nahauna ug ang naulahi.

Gigamit namo ang usa ka mubo nga paghisgot mahitungod kang Elias sa ikaduhang pagtuon aron ipakita nga ang pangabli nga mga bersikulo sa Biblia nagkauyon sa mga pangtapusang mga bersikulo sa daang sa Daang Tugon ug sa Bag-ong Tugon, ug labaw pa niana, nga ang pangabli nga mga bersikulo sa Bag-ong Tugon nagkauyon usab sa sinugdanan o katapusan, sa bisan unsang paagi nga buot nimo pagtan-awon ang Biblia, bisan ingon nga usa ka kinatibuk-an o ingon nga duha ka mga Tugon.

Laing punto nga among ginapaningkamotan sa pagpalambo mao ang pagsabot nga ang Pagka-Dios naglihok aron hinay-hinay nga ipadayag ang pagka-Dios sulod sa tibuok kasaysayan. Mao kini ang hinungdan nga among namatikdan nga samtang nagapadayon ang panahon diha sa biblikanhong tema sa kasaysayan sa tugon, ang Dios sa lakang-lakang nagpadayag ug dugang pa sa Iyang kinaiya pinaagi sa simbolismo sa Iyang nagkalainlaing mga ngalan. Ang Makagagahum nga Dios misulti kang Abraham, ug ang mao rang Dios misulti kang Moises, apan gipahibalo Niya si Moises nga sukad niadto ug sa unahan ang Iyang ngalan pagailhon ingon nga Jehova. Unya sa pag-abot ni Cristo, Iyang gipaila ang Iyang kaugalingon pinaagi sa usa ka ngalan nga wala hibalo sa Daang Tugon, gawas sa usa ka paglitok niana nga ngalan pinaagi sa usa ka Babilonhon diha sa ikatulong kapitulo sa Daniel. Dili lamang nga giila ni Jesus nga Siya mao ang bugtong-anak sa Amahan, kondili usab sa maong pinasahi nga kasaysayan sa tugon Iyang gipaila ang Iyang kaugalingon ingon nga Anak sa Tawo. Gihatagan usab sa Dios ang Millerite Adventism ug usa ka ngalan sa dihang misulod Siya sa tugon uban sa sinugdanan sa Adventism.

“Niining panahona, sa diha nga haduol na kaayo kita sa katapusan, mahimo ba kitang mahisama pag-ayo sa kalibotan diha sa binuhatan nga ang mga tawo mangita sa kapakyasan sa pagpangita sa tinawag nga katawhan sa Dios? Aduna bay bisan kinsang tawo nga ibaligya ang atong talagsaong mga kinaiya ingon nga piniling katawhan sa Dios alang sa bisan unsang

bentaha nga ikahatag sa kalibotan? Pagailhon ba nga bililhon kaayo ang pabor niadtong mga naglapas sa balaod sa Dios? Angay bang maghunahuna kadtong ginganlan sa Ginoo nga Iyang katawhan nga may usa pa ka gahum nga labaw sa bantugang AKO MAO? Maningkamot ba kita sa pagpapas sa mga nagpalahi nga mga punto sa pagtoo nga naghimo kanato nga mga Seventh-day Adventists?” Evangelism, 121.

Ang ngalan nga gihatag sa mga Seventh-day Adventist gihatag sa Ginoo, ug si Sister White sa kanunay nagtumong sa mga Adventist ingon nga ginganlan nga katawhan sa Dios. Ang “ginganlan” nagpasabot nga adunay ngalan. Ang duha lamang ka iglesia nga giila ni Sister White ingon nga ginganlan nga katawhan sa Dios mao ang karaang Israel ug ang modernong Israel.

Busa, samtang magpadayon kita sa atong pagtuon sa basahon sa Pinadayag, akong gisugyot nga ang “bag-ong ngalan” nga gipadayag ngadto sa mga taga-Filadelfia, nga ginarepresentar usab ingon nga usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo, maoy dakong bahin sa tinago sa tagna nga mabuksan sa dili pa matapos ang panahon sa pagsulay.

Ang magmadaogon himoon ko nga haligi diha sa templo sa akong Dios, ug dili na gayud siya mogula pa; ug isulat ko kaniya ang ngalan sa akong Dios, ug ang ngalan sa siyudad sa akong Dios, nga mao ang bag-ong Jerusalem, nga manaug gikan sa langit gikan sa akong Dios; ug isulat ko kaniya ang akong bag-ong ngalan. Ang may igdulungog, pamatia niya ang giingon sa Espiritu ngadto sa mga iglesia. Pinadayag 3:12, 13.

Ang katapusang mensahe sa pasidaan mao ang mensahe sa Pinadayag ni Jesu-Cristo, ug kini usa ka pagpadayag sa Iyang kinaiya.

“Ang mga nagpaabut sa pag-abot sa Pamanhonon kinahanglan moingon sa katawhan, ‘Tan-awa ang inyong Dios.’ Ang kataposang mga silaw sa mahigugmaong kahayag, ang kataposang mensahe sa kalooy nga igahatag sa kalibutan, mao ang pagpadayag sa Iyang kinaiya sa gugma. Ang mga anak sa Dios kinahanglan magpakita sa Iyang himaya. Sa ilang kaugalingong kinabuhi ug kinaiya ilang ipadayag kon unsa ang nabuhat sa grasya sa Dios alang kanila.” Christ’s Object Lessons, 415, 416.

Aduna pa kitay daghan kaayo nga isulod sa kasulatan mahitungod kang Jesus ingon nga ang Pulong, apan karon atong hisgutan ang pulong nga “kamatuoran.” Ang pagsabot sa “kamatuoran” ug usab sa pulong nga “kamatuoran” ug usab sa mga letra nga gigamit aron maporma ang “usa ka pulong sa kamatuoran” mao ang pagsabot sa kinaiya ni Cristo.

Busa miingon kaniya si Pilato, Busa, hari ka diay? Mitubag si Jesus, Ikaw ang nagaingon nga ako hari. Tungod niini natawo ako, ug tungod niini mianhi ako sa kalibotan, aron ako makasaksi sa kamatuoran. Ang matag-usa nga iya sa kamatuoran nagapatalinghug sa akong tingog. Miingon kaniya si Pilato, Unsa ba ang kamatuoran? Ug sa nakasulti na siya niini, migawas siya pag-usab ngadto sa mga Judio, ug miingon kanila, Wala gayod akoy hingkaplagang sala kaniya. Juan 18:37, 38.

Ang Gregong pulong nga gihubad nga “kamatuoran” diha sa bersikulo gikuha gikan sa usa ka Hebreohanong pulong, nga usa usab ka letra ug bisan usa ka numero. Ang unang letra sa Hebreohanong alpabeto mao ang ‘aleph.’ Sa pagkatinuod, ang unang duha ka letra sa

Hebreohanong alpabeto mao ang “aleph” ug “beth,” ug kini susama kaayo sa unang duha ka letra sa Grego nga mao ang alpha ug beta. Sa tingub, kini nagaporma sa gamot sa pulong nga “alphabet.” Busa, ang pulong nga “alpha” (gikan sa Hebreohanong letrang aleph) gigamit ingon nga usa ka letra, usa ka pulong, usa ka numero ug usab ingon nga usa sa daghang mga ngalan ni Jesus.

Sa dihang gipangutana ni Pilato ang pangutana, “Unsa ba ang kamatuoran?” si Jesus nakasulti na kaniya nga ang hinungdan ngano nga Siya “mianhi sa kalibotan,” ug usab nga ang hinungdan ngano nga Siya “natawo” mao ang pagpamatuod sa “kamatuoran.” Midugang Siya nga “ang matag-usa nga sa kamatuoran iya makadungog” sa Iyang tingog.

Bulahan siya nga nagabasa, ug sila nga nagapatalinghug sa mga pulong niini nga tagna, ug nagabantay sa mga butang nga nahisulat dinha: kay ang panahon haduol na. Pinadayag 1:3.

KAMATUORAN: G225—Gikan sa G227; kamatuoran: – tinuod, X sa pagkatinuod, kamatuoran, katinuoran. G227—Gikan sa G1 (ingon nga usa ka negatibong partikulo) ug G2990; tinuod (ingon nga dili nagtago): – tinuod, sa pagkatinuod, kamatuoran. G1; A. Hebreohanon ug gigikanan; ang nahaunang letra sa alpabeto: sa hulagwayong paagi lamang (gikan sa paggamit niini ingon nga usa ka numero) ang nahauna. Alpha.

Miingon si Jesus kaniya, Ako mao ang dalan, ug ang kamatuoran, ug ang kinabuhi: walay tawo nga makaadto sa Amahan, kondili pinaagi kanako. Juan 14:6.

Sa dihang miingon si Jesus, “Ako mao... ang kamatuoran.” Siya nagaingon nga Siya mao ang usa ka letra, usa ka numero ug usa ka pulong, kay ang letrang alpha, ug ang pulong nga alpha, ug ang numerong alpha, tanan “kamatuoran.” Sa basahon ni Daniel, gipadayag ni Cristo ang Iyang kaugalingon ingon nga ang kahibulongang mag-iihap, nga mao ang kahulogan sa Hebreohanong pulong nga “Palmoni,” nga gihubad ingon nga “ang tino nga balaan nga namulong,” diha sa Daniel walo.

Unya nadungog ko ang usa ka balaan nga nagsulti, ug ang laing balaan miingon niadtong balaan nga nagsulti, Hangtod kanus-a magapadayon ang panan-awon mahitungod sa adlaw-adlaw nga halad-nga-sinunog, ug sa paglapas nga makapahimong biniyaan, aron itugyan ang balaang puloy-anan ug ang panon aron pagatamakan ilalom sa tiil? Ug siya miingon kanako, Ngadto sa duruha ka libo ug tolo ka gatus ka mga adlaw; unya pagahinloan ang balaang puloy-anan. Daniel 8:13, 14

Kadtong “usa ka balaan” diha sa bersikulo trese mao si “Palmoni”— ang kahibulongang mag-iihap, o ang mag-iihap sa mga tinago. Kining duha ka bersikulo mao ang dapit diin gipadayag ang tagna sa 2300 ka tuig ug ang duha ka mga tagna sa 2520 ka tuig. Ang 2300 ka tuig nagtumong sa “santuwaryo” ug ang duha ka mga tagna sa 2520 ka tuig nagtumong sa “panon,” kay ang santuwaryo ug ang panon pagatamakan man sa Roma. Ang tagna sa 2520 ka tuig nagrepresentar sa pagatamakan sa santuwaryo sa Dios ug sa Iyang katawohan. Tulo ka halalum ug nagkadugtong nga mga tagna nga gibase sa panahon, diha gayud sa maong punto sa Biblia diin gipaila ni Jesus ang Iyang kaugalingon ingon nga kahibulongang mag-iihap sa mga tinago. Dili lamang kay Iyang gipili kining duha ka bersikulo aron ipaila ang Iyang kaugalingon ingon nga Agalon sa panahon,

kondili ang duha ka bersikulo diin Iyang gipadayag ang Iyang kaugalingon nagaila usab sa panahon sa dihang Siya mosulod ngadto sa pakigsaad uban sa moderno nga espirituwal nga Israel, ug kining duha ka bersikulo mao usab ang patukoranan ug sentral nga haligi sa Adventismo.

“Ang teksto sa Kasulatan nga labaw sa tanang uban, nga maoy nahimong pundasyon ug sentrong haligi sa pagtuo sa Advent, mao ang pahayag, ‘Ngadto sa duruha ka libo ug totolo ka gatus ka mga adlaw; unya pagahinloan ang balaang puloy-anan.’ [Daniel 8:14.]” *The Great Controversy*, 409.

Sa panahon sa katapusan niadtong 1798, ang basahon ni Daniel giabrihan, ug ang mensahe sa unang manulonda miabot sa kasaysayan, nga nagtimaan sa pagdugang sa kahibalo bahin sa tagna nga nahitabo sa panahon sa kalihokan sa mga Millerite, nga mao ang sinugdanan sa Seventh-day Adventism. Sa dihang ang basahon ni Daniel giabrihan ngadto sa mga Millerite, ang usa ka mensahe gikan kang Palmoni—usa ka mensahe sa panahon—nasabtan. Ang Pulong sa Dios dili gayud mapakyas, ug kanunay kining nag-ila sa katapusan pinaagi sa sinugdanan. Busa, sa katapusan sa Adventism adunay sa walay duhaduha usa ka kapadayagan sa Iyang kinaiya, maingon nga diha usab sa kasaysayan sa mga Millerite. Kining kamatuoran gibase sa sinugdanan ug katapusan sa Adventism, apan gibase usab kini sa gipahayag nga kalabutan sa basahon ni Daniel uban sa basahon sa Pinadayag. Ang Daniel ug Pinadayag nagrepresentar sa usa ka basahon, ug sa maong representasyon, sila mao ang duha ka mga saksi, ang nahauna mao si Daniel ug ang naulahi mao ang Pinadayag.

“Ang mga basahon ni Daniel ug sa Pinadayag usa ra. Ang usa maoy usa ka tagna, ang usa maoy usa ka pinadayag; ang usa usa ka sinelyohang basahon, ang usa usa ka nabuksang basahon.” *Seventh-day Adventist Bible Commentary*, bolyum 7, 972.

Ang Daniel ug ang Pinadayag maoy duha ka mga basahon nga usa ra ka basahon, sa samang paagi nga ang Biblia usa ka basahon nga gibahin ngadto sa Daang ug Bag-ong Tugon, o sinugdanan ug katapusan. Sa Pinadayag onse, ang duha ka mga saksi nga gipakita ingon nga si Moises ug si Elias mao ang Daang ug Bag-ong mga Tugon.

“Mahitungod sa duruha ka mga saksi ang propeta mipahayag pa: ‘Kini mao ang duruha ka kahoyng olibo, ug ang duruha ka mga tangkawan nga nagatindog sa atubangan sa Dios sa yuta.’ ‘Ang imong pulong,’ miingon ang salmista, ‘mao ang lamparahan sa akong mga tiil, ug ang kahayag sa akong alagianan.’ Revelation 11:4; Psalm 119:105. Ang duruha ka mga saksi nagrepresentar sa Kasulatan sa Daang Tugon ug sa Bag-ong Tugon.” *The Great Controversy*, 267.

Si Daniel ug Juan mao ang duha ka mga saksi nga silang duha gilutos, silang duha gidala sa pagkabinihag, silang duha gihatagan sa samang linya sa propetikong kasaysayan aron isulat, silang duha nagrepresentar sa usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo, silang duha nagkinabuhi sa ulahing sangpotanan sa pagkalaglag sa Jerusalem, ug silang duha mga simbolo sa kamatayon ug pagkabanhaw (si Juan gikan sa nagbukal nga lana ug si Daniel gikan sa lungib sa mga leon).

Gipaila ni Daniel ang usa ka pinasahi nga pagpadayag sa kinaiya ni Cristo, ug gibuhat niya kini diha sa duha ka mga bersikulo nga gitawag sa inspirasyon nga “sentral nga haligi ug pundasyon” sa

iglesya sa Seventh-day Adventist. Kining duha ka mga bersikulo mao ang “batong pang-ulohan,” ang katapusang bato nga gibutang sa mga pundasyon nga girepresentahan sa mga buhat ni William Miller. Ang batong pang-ulohan nagdala uban niini sa pagsabot sa langitnong santuwaryo, sa balaod sa Dios, sa Igpapahulay nga Adlaw, sa pangimbestigang paghukom, ug sa tulo ka mga manulonda sa Pinadayag kapitulo katorse. Si Daniel mao ang sinugdanan sa basahon, si Juan mao ang katapusan.

Ang sinulat ni Juan magaila sa usa ka pagpadayag sa kinaiya ni Cristo sa katapusan sa Adventismo. Sa sinugdanan sa modernong Israel, Iyang gipadayag ang Iyang kaugalingon ingon nga ang Kahibulongang Maninihapon sa Ihap, ang Magbubuhat sa tanang butang nga may kalabotan sa matematika; ug sa katapusan sa modernong Israel Iyang gipadayag ang Iyang kaugalingon ingon nga kahibulongang lingguwista. Siya mao ang Magbubuhat sa tanang butang nga nalangkob sa pinulongan, bisan pa man kini ang estruktura sa pinulongan, ang mga lagda sa gramatika, ang mga pulong, ug bisan gani ang mga letra sa alpabeto. Iyang gibuhat ang komunikasyon nga natuman pinaagi sa mga pulong, gimandoan sa mga lagda sa gramatika, sinulat man o sinulti, ug gisulat pinaagi sa usa ka alpabeto nga sumala sa Iyang laraw; ug labaw pa sa tanan niana—Siya mao ang Pulong. Pinaagi niana nga Pulong Iyang ginailisan ang mga butangong dili andam nga mga Laodiceano ngadto sa mga nabalaan nga mga Filadelfianhon.

Balaana sila pinaagi sa imong kamatuoran: ang imong pulong mao ang kamatuoran. Juan 17:17.

Ang pulong nga gihubad nga “sanctify” nagpasabot sa paghimo nga balaan. Ang usa ka gatos ug kap-atan ug upat ka libo mahimong balaan, ug maangkon nila kana nga kahintang sa kinaiya pinaagi sa “kamatuoran” o, makaingon ka, pinaagi sa iyang “pulong,” kay si Jesus mao ang Pulong ug Siya mao ang kamatuoran.

Sa sinugdan mao na ang Pulong, ug ang Pulong kauban sa Dios, ug ang Pulong mao ang Dios. Siya mao sa sinugdan kauban sa Dios. Ang tanang butang gibuhat pinaagi kaniya; ug gawas kaniya walay bisan unsa nga nabuhat nga nabuhat. Juan 1:1–3.

Timan-i nga kini mao ang unang butang nga gisulat ni Juan diha sa iyang ebanghelyo. Kini, siyempre, nagkatugbang sa unang butang nga gisulat sa Genesis. Nagadugang kini sa pagpamatuod, nga mas tin-aw nga nagaila sa gipahayag sa Genesis uno.

Sa sinugdan gibuhat sa Dios ang langit ug ang yuta. Genesis 1:1.

Ang pulong nga gihubad ingong “Dios” sa bersikulo uno anaa sa plural, sa ingon nagaila sukad pa sa mismong “sinugdanan” nga ang Dios labaw pa sa usa. “Sa sinugdan” sa ebanghelyo ni Juan, ang Pulong uban sa Dios ug mao ang Dios. Ug ang Pulong mao ang Magbubuhat.

Si Jesus mao ang Pulong, ug Iyang giprodyus ang Biblia pinaagi sa paghiusa sa pagka-Dios ug sa pagkatawo—ang pagka-Dios nga girepresentahan sa Balaang Espiritu ug ang pagkatawo diha sa mga persona niadtong misulat sa mga pulong sa mga basahon nga ipadala ngadto sa mga iglesia. Busa, ang Biblia usa ka paghiusa sa pagkatawo ug sa pagka-Dios sama kang Jesus. Ang Biblia, bisan pa sa pagkalambigit sa mga nahulog nga tawhanong binuhat nga unodnon, balaan; ug busa

ang mga tawo usab nga misulat niini mga balaan.

Anaa usab kita'y labi pang malig-ong pulong sa tagna; ug maayo ang inyong pagbuhat kon kini inyong pagatagdon, ingon sa usa ka suga nga nagadan-ag diha sa mangitngit nga dapit, hangtod nga modan-ag ang adlaw, ug ang bitoon sa kabuntagon mosubang sa inyong mga kasingkasing: Nga nasayran una ninyo kini, nga walay bisan unsang tagna sa Kasulatan nga mahitungod sa kaugalingong hubad. Kay ang tagna wala mahatag sa karaang panahon pinaagi sa kabubut-on sa tawo: kondili ang mga balaang tawo sa Dios misulti ingon nga sila gipalihok sa Balaang Espiritu. 2 Pedro 1:19–21.

Bisan pa nga ang mga manalagna mga balaang tawo, sila mga nahulog gihapon nga mga tawo, kay ang tanan nakasala ug nakabsan sa himaya sa Dios. Bisan pa niana ang Biblia usa ka paghiusa sa pagka-Dios ug pagka-tawo, ug kini balaan, kay ang Pulong sa Dios mianhi aron ipakita diha sa Iyang kinabuhi ug diha sa Iyang sinulat nga Pulong nga ang pagkatawo nga inubanan sa pagka-Dios wala makasala. Ang tinuod mahitungod sa Biblia, tinuod usab mahitungod kang Cristo kay Siya mao ang Biblia.

Si Jesus nagdala sa Iyang kaugalingon sa makasasala nga unod ug wala gayud makasala, sa ingon naghatag sa panig-ingnan nga ang pagkatawo sa tawo nga inubanan sa pagka-Dios dili makasala.

“Ang sugilanon sa Bethlehem usa ka hilisgutan nga dili mahutdan. Diha niini natago ‘ang kahiladman sa mga bahandi sa kaalam ug kahibalo sa Dios.’ Roma 11:33. Natingala kita sa sakripisyo sa Manluluwas sa pag-ilis sa trono sa langit alang sa pasungan, ug sa pakig-uban sa mga manulonda nga nagsimba alang sa mga mananap sa toril. Ang garbo sa tawo ug ang pagsalig sa kaugalingon ginabadlong sa Iyang presensya. Apan kini sinugdanan pa lamang sa Iyang kahibulongang pagpaubos sa kaugalingon. Hapit na unta kini usa ka walay kinutuban nga pagpaubos alang sa Anak sa Dios ang pagsul-ob sa kinaiyahan sa tawo, bisan pa sa dihang si Adan anaa pa sa iyang pagka-inosente didto sa Eden. Apan gidawat ni Jesus ang pagkatawo sa dihang ang kaliwatan nahuyang na tungod sa upat ka libo ka tuig sa sala. Sama sa matag anak ni Adan, gidawat Niya ang mga resulta sa paglihok sa dakong balaod sa panulondon. Kung unsa kining mga resulta gipakita sa kasaysayan sa Iyang mga katigulangan dinhi sa yuta. Mianhi Siya uban sa maong panulondon aron makig-ambit sa atong mga kasubo ug mga tintasyon, ug sa paghatag kanato sa panig-ingnan sa usa ka kinabuhing walay sala.” *The Desire of Ages*, 48.

Si Jesus mao ang Pulong, ug ang kang Jesus ug ang Biblia usa ka panaghiusa sa pagkatawo ug pagka-Dios. Sa dihang gipamuhat ni Jesus ang Biblia sa daghang mga siglo, gibutang niya sa sulod sa Biblia ang mga lagda aron ang mga adunay igdulungog sa pagpamati makadungog. Ang mga lagda nga nagdumala sa Biblia mao usab ang mga kinaiya sa Iyang karakter.

“Diha sa Pinadayag nagatagbo ug nagatapos ang tanang mga libro sa Biblia. Ania dinhi ang katumanan sa basahon ni Daniel.” *Acts of the Apostles*, 585.

Ang pulong nga “komplemento” nagpasabot sa pagdala ngadto sa kahingpitan. Ang pagpamatuod ni Daniel matapos diha sa Pinadayag, nga naghimo sa pagpamatuod ni Daniel nga sinugdanan ug sa Pinadayag nga katapusan. Ang sinugdanan sa Pinadayag gisubli sa katapusan sa Pinadayag, ug

sa unang bersikulo sa Daniel kapitulo uno adunay gubat tali sa literal nga Israel ug literal nga Babilonia diin ang Babilonia modaog, apan sa pagtapos sa kasaysayan sa panahon sa pagsulay diha sa Daniel 11:45, 12:1; ang espirituhanong Babilonia anaa sa gubat batok sa espirituhanong Israel ug sa katapusan, ang Babilonia mapildi ug ang Israel modaog. Sama kang Juan diha sa Pinadayag, ang sinugdanan sa pagpamatuod ni Daniel nahiuyon sa katapusan sa iyang pagpamatuod. Busa, unsa man ang kamatuoran?

Ang doktrina maoy usa ka pulong nga nag-ila kung unsa ang giila sa usa ka pundok sa mga magtutuo nga husto. Ang katuyoan o paggamit niini dili lamang limitado sa Biblia o sa Kristiyanismo. Sa gitawag nga Kristiyanismo, lagmit mas daghan ang bakak nga “mga doktrina” kay sa tinuod; kay ang espirituwal nga Babilonia, ang kapapahan, mao ang hawla sa tanang mahugaw ug makalilisang nga langgam, ug kining mga langgama nagrepresentar sa daotan, nga gisuportahan ug gitabonan sa mga iglesia pinaagi sa bakak nga mga doktrina, sama sa pag-ingon nga ang balaod giwagtang na. Apan adunay tinuod nga doktrina.

“Ang mga hunahuna sa mga Berehanon wala mapakitid sa pagpihig. Andam sila sa pagsusi sa kamatuoran sa mga pagtulon-an nga giwali sa mga apostoles. Gitun-an nila ang Biblia, dili tungod sa pagkamausisaon, kondili aron ilang mahibaloan kung unsa ang nahisulat mahitungod sa gisaad nga Mesiyas. Sa matag-adlaw ilang gisusi ang mga sinulat nga dinasig, ug sa ilang pagtandi sa kasulatan uban sa kasulatan, ang mga manulonda sa langit didto sa ilang tupad, nga nagahatag ug kahayag sa ilang mga hunahuna ug nagapatik sa ilang mga kasingkasing.

“Bisan diin igamantala ang mga kamatuoran sa ebanghelyo, kadtong matinud-anong nagtinguha sa pagbuhat sa matarong pagadad-on ngadto sa masukihon nga pagsusi sa Kasulatan. Kon, sa panapos nga mga talan-awon sa kasaysayan niining kalibotana, kadtong gikamantalaan sa mga kamatuoran sa pagsulay magasunod sa ehemplo sa mga Berehanon, nga nagasusi sa Kasulatan sa matag-adlaw ug nagatandi sa mga mensaheng gidala kanila diha sa pulong sa Dios, aduna unta karon ug daghang nanagpabiling matinumanon sa mga sugo sa balaod sa Dios, diin karon may diyutay ra sa pagtandi. Apan sa dihang ipaila ang dili popular nga mga kamatuoran sa Biblia, daghan ang mosalikway sa pagbuhat niining pagsusiha. Bisan dili sila makahimo sa pagsupak sa dayag nga mga pagtulon-an sa Kasulatan, apan ilang gipakita ang labing dakong pagduhaduha sa pagtuon sa mga pamatuod nga gipresentar. Ang uban nagahunahuna nga bisan pa kon tinuod gayud kini nga mga doktrina, diyutay ra ang kahulogan kon ilang dawaton o dili ang bag-ong kahayag, ug sila motapot sa makapahimuot nga mga sugilanon nga gigamit sa kaaway aron sa pagpasalaag sa mga kalag. Sa ingon niana ang ilang mga hunahuna gibuta sa kasaypanan, ug sila nangahimulag gikan sa langit.

“Ang tanan pagahukman sumala sa kahayag nga gihatag kanila. Ang Ginoo nagpadala sa Iyang mga embahador uban sa usa ka mensahe sa kaluwasan, ug kadtong makadungog pagapaninglon Niya sa paagi nga ilang pagatrataron ang mga pulong sa Iyang mga sulugoon. Kadtong sa kinasingkasing nagapangita sa kamatuoran magahimo ug matinud-anong pagsusi, diha sa kahayag sa pulong sa Dios, sa mga doktrina nga gipresentar kanila.” Acts of the Apostles, 231, 232.

Adunay mga “doktrina” nga mao ang mga “kamatuoran sa ebanghelyo” ug kinahanglan silang susihon. Ang uban, (kon dili man ang tanan) mao ang mga “kamatuorang pagsulay.” Ang Igpapahulay maoy usa ka sayon sabton nga kamatuorang pagsulay. Adunay tinuod ug bakak nga mga doktrina. Ang pipila sa tinuod nga mga doktrina nagapresentar ug usa ka pagsulay ngadto sa mga nakadungog kanila. Anaa usab ang usa ka matang sa kamatuoran nga gituyo alang sa usa ka piho nga yugto sa panahon. Kining mga kamatuorana gitawag nga “karon nga kamatuoran.”

“Adunay daghang bililhong mga kamatuoran nga anaa sa Pulong sa Dios, apan ang ‘present truth’ mao ang gikinahanglan sa panon karon. Nakita ko ang kapeligrohan nga ang mga mensahero mopahilayo gikan sa mahinungdanong mga punto sa present truth, aron magpabilin sa mga hilisgutan nga dili makatabang sa paghiusa sa panon ug sa pagbalaan sa kalag. Dinhi pahimuslan ni Satanas ang matag mahitungod nga kaayohan aron sa pagdaot sa maong buluhaton.

“Apan ang maong mga hilisgutan sama sa santuwaryo, kalabot sa 2300 ka adlaw, sa mga sugo sa Dios ug sa pagtoo ni Jesus, hingpit nga angay aron sa pagpasabot sa nangaging kalihokan sa Pag-abot ug sa pagpakita kon unsa ang atong kahimtang karon, sa paglig-on sa pagtoo sa mga nagduhaduha, ug sa paghatag ug kasigurohan sa mahimayaong kaugmaon. Kini, sa makadaghan na nakong nakita, mao ang mga pangunang hilisgutan nga ang mga mensahero kinahanglan magpabilin niini.” Early Writings, 63.

Kasagaran gamiton sa mga Adventista kining pahayag aron malikayan ang tinuod gayod nga gisulti niini. Nangatarongan sila nga ang tanang angay hatagan og paghatag og gibug-aton sa atong mga mensahe sa “present truth” mao lamang ang santuwaryo, ang 2300 ka adlaw, ang mga sugo, ug ang pagtoo ni Jesus. Gihimo nila kining pag-angkon aron malikayan ang giila mahitungod niining upat ka mga hilisgutan.

Ang katuyoan niining upat ka dagkong mga kamatuoran mao nga kini “hingpit nga gilaraw aron ipasabut ang nangaging Advent nga kalihokan ug ipakita kon unsa ang atong kahimtang karon, pagtukod sa pagtoo sa nagduhaduha, ug paghatag ug kasigurohan sa mahimayaong umalabot.” Kining upat ka doktrina sa kamatuoran alang niining panahona gilaraw aron ipakita nga ang sinugdanan sa Adventismo (ang nangaging Advent nga kalihokan) naghulagway sa katapusan sa Adventismo (ang atong kahimtang karon). Kadtong upat ka pangunang mga doktrina “hingpit nga gikalkula” aron ipasabut ang prinsipyo nga ang katapusan gihulagway pinaagi sa sinugdanan. Sumala niining pahayag sa inspirasyon, kini mao ang “kamatuoran alang niining panahona” nga “gikinahanglan sa panon karon.”

Ang karaang Israel mao ang sinugdanan sa Israel ug ang modernong Israel mao ang katapusan. Ang karaang literal nga Israel naghulagway sa katawhan nga Seventh-day Adventist sukad sa panahon sa katapusan niadtong 1798, hangtod sa balaod sa Domingo. Sa wala pa ang unang pag-anhi ni Cristo, ang “kamatuoran alang sa karon” wala hiilhi sa mga Judio, kay sila mga buta (Laodicean) tungod sa ilang pagsalig sa mga nabatasan ug mga tradisyon.

“Gusto nato nga masabtan ang panahon diin kita nagakinabuhi. Dili gayud nato kini tunga nga masabtan. Dili gayud nato kini tunga nga maapresyar. Mokurog ang akong kasingkasing sa

sulod nako sa dihang maghunahuna ako kon unsa nga kaaway ang atong paga-atubangon, ug unsa ka kulang ang atong pagkaandam sa pagsugat kaniya. Ang mga pagsulay sa mga anak sa Israel, ug ang ilang kahimtang sa wala pa ang unang pag-anhi ni Cristo, gipadayag pag-usab ug pag-usab sa akong atubangan aron paghulagwayon ang kahimtang sa katawohan sa Dios sa ilang kasinatian sa dili pa ang ikaduhang pag-anhi ni Cristo—giunsa sa kaaway pagpangita sa matag kahigayonan aron makakontrolar sa mga hunahuna sa mga Judio, ug karon siya nagatinguha sa pagbuta sa mga hunahuna sa mga alagad sa Dios, aron dili sila makahimo sa pag-ila sa bililhong kamatuoran.” Selected Messages, libro 2, 406.

Sumala sa atong sunod nga reperensiya, ang mga Judio nawadan sa pagtan-aw sa “orihinal nga kamatuoran sa Dios,” ug kana nga orihinal nga kamatuoran alang sa mga Judio mao ang kasaysayan sa kaluwasan gikan sa Ehipto. Ang kasaysayan nianang kaluwasana mao ang ilang orihinal nga kamatuoran; mao kadto ang kamatuoran nga gitugon kanila sa pagtudlo sa ilang mga anak sa tanang kaliwatan nila. Napakyas sila, maingon man ang Adventismo. Aron maipresentar ang kamatuoran ngadto sa mga Judio nga binuta, gibutang ni Jesus ang kamatuoran sulod sa usa ka balangkas.

“Sa panahon sa Manluluwas, ang mga Judio nakatabon pag-ayo sa bililhong mga hiyas sa kamatuoran pinaagi sa mga hugaw sa tradisyon ug sugilanon, mao nga dili na gayod mahimong mailhan ang tinuod gikan sa bakak. Ang Manluluwas mianhi aron kuhaon ang mga hugaw sa patuotuo ug sa mga sayop nga dugay nang gihupot, ug ibutang ang mga hiyas sa pulong sa Dios sulod sa balangkas sa kamatuoran. Unsa kaha ang pagabuhaton sa Manluluwas kon moanhi siya kanato karon sama sa iyang pag-anhi ngadto sa mga Judio? Kinahanglan usab niyang buhaton ang samang buluhaton sa pagkuha sa mga hugaw sa tradisyon ug seremonya. Ang mga Judio nasamok pag-ayo sa dihang iyang gibuhat kini nga buluhaton. Nawala sa ilang panan-aw ang sinugdanang kamatuoran sa Dios, apan gipakita kini pag-usab ni Cristo. Atong buluhaton ang pagpahigawas sa bililhong mga kamatuoran sa Dios gikan sa patuotuo ug sayop.”

“Ang mahimayaong mga kamatuoran gilubong nga wala na makita, ug pinaagi sa kasaypanan ug patuotuo gihimo nga walay kahayag ug dili madanihon. Gipadayag ni Jesus ang kahayag sa Dios, ug gipasiugda Niya ang matahum nga kasidlak sa kamatuoran sa bug-os niyang langitnong himaya. Ang mga hunahuna sa mga matinud-anon napuno sa pagdayeg. Ang ilang mga kasingkasing nadani sa balaang mga pagbati paingon Kaniya nga nagpagula sa mga mutya sa kamatuoran ug nagpadayag niini sa ilang pagsabot.”

“Ang mga Judio nakasabut sa usa ka bahin sa kamatuoran, ug nagtudlo sa usa ka bahin sa pulong sa Dios; apan wala nila masabti ang halapad ug lalom nga kinaiya sa balaod sa Dios. Gihawan ni Cristo ang mga kasamok sa tradisyon, ug gipakita ang tinuod nga unod ug kasingkasing sa mga katuyoan sa Dios. Sa dihang gibuhat niya kini, sila nangasuko sa hilabihan nga dili na mapugngan. Ilang gipakaylap ang bakak nga mga balita gikan sa usa ka lungsod ngadto sa lain nga gilaglag ni Cristo ang buhat sa Dios. Apan samtang giwagtang ni Jesus ang daang mga porma, iyang gipahiuli ang daang mga kamatuoran, nga gibutang kini sulod sa balangkas sa kamatuoran. Iyang gipahaom ug gihiusa kini, nga naghimo ug usa ka hingpit ug timbang nga sistema sa kamatuoran. Mao kini ang buhat nga gihimo sa atong

Manluluwas; ug karon unsa man ang atong pagabuhaton? Dili ba kita maningkamot nga magbuhat uyon kang Cristo? Mapaulipon ba kita sa nadungog lamang? Tugotan ba nato nga ang atong kaugalingong mga paghanduraw magtago gikan kanato sa kahayag sa Dios? Kinahanglan kita magbasa nga may pagtagad, mamati nga may pagsabut, ug magtudlo usab sa uban sa mga butang nga atong nakat-onan. Kinahanglan kita sa walay paghunong magagutom alang sa tinapay sa kinabuhi, sa walay paghunong mangita sa buhing tubig ug sa nieve sa Lebanon, aron kita makahimo sa pagdala sa katawhan ngadto sa buhi, makapabugnaw nga mga tubig sa Tuboran sa kamatuoran.” Review and Herald, June 4, 1889.

Sa Iyang unang pag-anhi si Jesus “mipahiuli sa karaang mga kamatuoran, nga gibutang kini diha sa balangkas sa kamatuoran. Iyang gitugbang ug gihiusa kini, nga naghimo ug usa ka hingpit ug simetrikong sistema sa kamatuoran.” Gigamit ni Jesus ang kasaysayan sa sinugdanan sa karaang Israel aron ipabarog pag-usab ang mga karaang kamatuoran, ug gibuhat Niya kini pinaagi sa pagtugbang nianang mga kamatuoran (sumala sa hilisgutan) ug sa paghiusa kanila (sa pagkatakdo, linya ibabaw sa linya). Gibuhat Niya kini alang sa katuyoan sa pagpagawas sa mga Judio gikan sa mga kostumbre ug mga tradisyon nga nakabuta kanila. Kana nga kasaysayan mao ang kataposang kasaysayan sa literal nga Israel.

Ang Adventismo nagasubli sa kasaysayan sa kataposan sa karaang Israel, ug ang balangkas diin ibutang ang kamatuoran aron mapapas ang Laodiceanong pagkabuta nga bunga sa tradisyon ug batasan, ginatuman karon maingon sa dihang si Cristo nakig-atubang sa mga Judio. Ang “karaang mga kamatuoran” kinahanglan ibutang sulod sa “balangkas” sa kamatuoran, aron mahiusa ang mga linyang profetiko uban sa ubang mga linyang profetiko, “linya ibabaw sa linya” nga magkaparalelo, alang sa katuyoan nga tingali mapagawas ang usa ka Laodiceano gikan sa iyang pagkabuta. Si Cristo mao ang atong panig-ingnan, sa tanang mga butang.

Adunay mga kamatuoran diha sa Biblia nga giila ingon nga doktrina, ug “adunay daghang kahibulongang mga kamatuoran,” apan anaa usab ang “present truth” nga usa ka “pagsulay ngadto sa mga tawo sa” “henerasyon” nga buhi sa dihang ang kamatuoran igapadayag. Sa pagtagna, kini mahitabo sa ikaupat nga henerasyon sa Adventismo, ug ang “present truth” “nga usa ka pagsulay alang niining henerasyona” dili usa ka pagsulay alang sa unang mga henerasyon sa Adventismo.

“Aduna sa Kasulatan ang pipila ka mga butang nga malisod sabton ug nga, sumala sa pinulongan ni Pedro, giliko sa mga walay kahibalo ug dili malig-on ngadto sa ilang kaugalingong pagkalaglag. Tingali dili kita makahimo, niining kinabuhia, sa pagpasabot sa kahulogan sa matag bahin sa Kasulatan; apan walay mga mahinungdanong punto sa praktikal nga kamatuoran nga matabonan sa tinago. Sa dihang moabot na ang panahon, diha sa pag-atiman sa Dios, nga ang kalibutan pagasulayan tungod sa kamatuoran alang nianang panahona, ang mga hunahuna pagapalihokon sa Iyang Espiritu sa pagsusi sa mga Kasulatan, bisan pa uban sa pagpuasa ug sa pag-ampo, hangtud nga ang usa ka sumpay sunod sa usa ka sumpay pagatukion ug pagahiusahon ngadto sa usa ka hingpit nga kadena. Ang matag kamatuoran nga adunay dayon nga kalabutan sa kaluwasan sa mga kalag pagahimoon nga tin-aw kaayo aron walay usa nga kinahanglan masayop o maglakaw sa kangitngit.”

“Samtang gisubay nato ang sunod-sunod nga kadena sa tagna, ang gipadayag nga kamatuoran alang sa atong kapanahonan tin-aw nga nakita ug napasabut. May tulubagon kita sa mga pribilehiyo nga atong matagamtam ug sa kahayag nga nagadan-ag sa atong agianan. Kadtong nangabuhi sa nangaging mga kaliwatan may tulubagon sa kahayag nga gitugotan nga modan-ag ibabaw kanila. Ang ilang mga hunahuna giatubang ngadto sa nagkalainlaing mga punto sa Kasulatan nga misulay kanila. Apan wala nila masabti ang mga kamatuoran nga atong nasabtan. Dili sila may tulubagon sa kahayag nga wala kanila. Anaa kanila ang Biblia, maingon usab kanato; apan ang panahon alang sa pagpadayag sa pinasahi nga kamatuoran may kalabutan sa panapos nga mga talan-awon sa kasaysayan niining kalibotana diha sa ulahing mga kaliwatan nga mabuhi pa sa ibabaw sa yuta.”

“Ang pinasahi nga mga kamatuoran gipahaom ngadto sa mga kahimtang sa mga kaliwatan sumala sa ilang paglungtad. Ang kamatuoran alang sa karon, nga usa ka pagsulay ngadto sa katawohan niining kaliwatan, dili mao ang pagsulay ngadto sa katawohan sa mga kaliwatan sa halayong nangagi. Kon ang kahayag nga karon nagadan-ag ibabaw kanato mahitungod sa Igpapahulay sa ikaupat nga sugo gihatag pa ngadto sa mga kaliwatan sa nangagi, ang Dios magpapanubag unta kanila alang nianang kahayag.” Testimonies, tomo dos, 692, 693.

Alang sa mga tingali buot molimod nga adunay upat ka kaliwatan sa kasaysayan sa Adventismo, idumala ko kamo ngadto sa mga Lamisa ni Habakkuk. Ang yano kaayong paagi sa pagsabot niini nga kamatuoran mao nga ang ngalan nga Laodicea nagkahulogan ug usa ka katawhan nga gihukman. Ang sinugdanan sa Adventismo nagpahibalo sa pag-abli sa paghukom, ug ang katapusan sa Adventismo nagpahibalo sa pagsira sa paghukom. Ang pagsira sa paghukom mahitabo sa ikatulo ug ikaupat nga mga kaliwatan.

Dili ka magbuhat alang sa imong kaugalingon ug kinulit nga larawan, ni bisan unsang dagway sa bisan unsa nga atua sa langit sa itaas, o nga atua sa yuta sa ubos, o nga atua sa tubig sa ilalom sa yuta: dili ka moyukbo sa imong kaugalingon ngadto kanila, ni mag-alagad kanila; kay ako, si Jehova nga imong Dios, mao ang Dios nga masinahon, nga nagapanumbaling sa kasal-anan sa mga amahan ibabaw sa mga anak hangtod sa ikatulo ug ikaupat nga kaliwatan niadtong mga nagadumot kanako; Ug nagapakita ug kalooy ngadto sa linibo niadtong mga nahigugma kanako, ug nagabantay sa akong mga sugo. Exodo 20:4–6.

Sa pagtapos sa paghukom, ang katapusang kaliwatan sa Laodiceanong Adventismo (usa ka katawhan nga gihukman) pagahukman ug isuka gikan sa baba sa Ginoo, maingon sa nahitabo sa karaang Israel sa pagkalaglag sa Jerusalem. Ang mga doktrina sa Biblia maoy mga kamatuoran, ug anaa usab ang mga pagsulayng kamatuoran ug unya anaa ang mga presente nga kamatuoran. Ang presente nga kamatuoran sa kanunay usa ka pagsulayng kamatuoran, apan kini nagaila sa usa ka pagsulayng kamatuoran nga ilabinang gituyo alang sa kaliwatan nga nagakinabuhi karon. Apan ang tinuod nga kahimtang sa butang, lagmit mao nga bisan unsang kamatuoran gikan sa Pulong sa Dios nga atong pilion nga isalikway, nahimo na gayod nga usa ka pagsulayng kamatuoran nga ato pa lamang napakyasan.

Si Jesus mao ang pulong sa Dios, ug Siya mao ang kamatuoran. Iyang gipahibalo si Pilato nga ang hinungdan nga Siya “miabut” “ngadto sa kalibotan,” mao ang “pagpamatuod ngadto sa

kamatuoran,” ug nga ang matag-usa nga nakadungog sa Iyang tingog, “iya sa kamatuoran.” Ang pulong nga “kamatuoran” nga gihisgutan nila ni Pilato ug ni Jesus nagagikan sa usa ka Hebreohanon nga pulong nga gihubad nga “kamatuoran” ug makita usa ka gatus ug kawhaan ug pito ka higayon sa Daang Tugon. Kining Hebreohanon nga pulong (H571) gihubad ngadto sa nagkalainlaing mga pulong sa Iningles, apan siyamnapu ug duha ka higayon kining gihubad nga “truth” diha sa Daang Tugon. Usa kini sa mga pulong nga hilabihan ka gamhanan, sa daghang mga lebel.

Ang pulong nga gihubad nga “kamatuoran” diha sa Daang Tugon naglangkob ug tulo ka Hebreohanon nga mga letra, ug sa Hebreohanon nga mga letra, ang matag letra adunay kaugalingong kahulogan, busa ang pulong nga naporma gikan sa mga letra naghiusa sa tinipong mga kahulogan sa matag letra aron mapadayag ang kinatibuk-ang kahulogan sa pulong. Ang pulong nga “kamatuoran” gilangkuban ug tulo ka Hebreohanon nga mga letra, ang nahaunang letra sa Hebreohanon nga alpabeto, usa ka letra sa taliwala, ug ang kataposang letra sa Hebreohanon nga alpabeto. Ang “kamatuoran” diha sa Daang Tugon gilarawan pinaagi sa nahauna ug sa kataposang mga letra sa alpabeto, uban ang usa ka letra sa taliwala!

Kini mao ang kahulogan sa biblikanhong “lagda sa unang paghisgot.” Ang unang higayon nga ang usa ka hilisgutan ipresentar mao ang labing mahinungdanong reperensiya alang sa pulong, nga usa ka binhi, ug kini naglangkob sa tanang DNA nga gikinahanglan aron mapamunga ang tibuok sugilanon. Ang ikaduhang labing mahinungdanong reperensiya sa “lagda sa unang paghisgot” mao ang kataposang reperensiya, kay didto ginahigot pagtinipon ang tanang mga sugilanon nga mitungha tali sa sinugdanan ug katapusan. “Diha sa Pinadayag nagtagbo ug nagakahuman ang tanang mga libro sa Biblia,” ug ang Pinadayag mao ang kataposang libro sa Biblia.

Ang Hebreohanon nga pulong nga “kamatuoran” nga atong gikonsiderar nagsugod sa letra nga “Aleph,” ang ikanapulog-tulo nga karakter mao ang “Mem,” ug ang ikakaluhaan ug ikaduha ug katapusang letra mao ang “Tav.” Siyempre, aduna’y nagkalainlaing mga kalainan sa kahulogan sa mga depinisyon niining mga letraha depende sa unsang lingguwista ang imong duolon alang sa depinisyon, apan ang kinatibuk-ang mga depinisyon mapuslanon kaayo.

א (Aleph): Ang unang letra sa Hebreohanong alpabeto, ug kini sagad iugnay sa panaghiusa, ug nagrepresentar sa Diosnon ug sa walay katapusan, nga nagsimbolo sa koneksyon tali sa Dios ug sa kabuhatan.

מ (Mem): Ang ikanapulog tulo nga letra sa Hebreohanong alpabeto ug sagad nga giilang may kalabutan sa tubig.

ת (Tav): Ang kataposang letra sa Hebreohanon nga alpabeto, ug kini nagdala sa kahulogan nga “marka” o “ilhanan.” Kasagaran kini nga gilambigit sa konsepto sa pagkatuman o sa “selyo” sa paglalang. Sa karaang Hebreohanon, ang letrang Tav adunay porma sa usa ka krus.

Ang Hebreohanong pulong nga gihubad ingong “kamatuoran” nga atong gihunahuna gilangkuban sa tulo ka mga letra, nga sa tingub nagrepresentar sa walay-kataposang maayong balita. Unsa? Kini sayon ra nga mailhan kon masabtan mo nga ang mga mensahe sa tulo ka mga manulonda mao ang

walay-kataposang maayong balita. Mailhan kini tungod kay ang mga kahulogan niining tulo ka mga letra nagrepresentar sa mensahe sa tulo ka mga manulonda.

Ang unang manulonda sa Pinadayag kapitulo katorse nag-ila sa walay-kataposang maayong balita ug dayon nagsulti sa tibuok kalibotan sa “pagkahadlok sa Dios” ug sa paghimaya Kaniya pinaagi sa pagsimba sa Magbubuhat. Ang kahulogan sa (Aleph), ang nahauna niadtong tulo ka mga letra, mao ang “ang Balaan, Walay-Kataposang Dios, ug ingon nga Magbubuhat sa katawhan, ang Dios nga angay kahadlukan ug simbahon sa mga tawo uban sa matinahuron nga pagtahod.”

Ang Aleph nagrepresentar sa mensahe sa unang manulonda.

Ang mensahe sa ikaduhang manulonda nagtawag sa mga tawo paggawas gikan sa Babilonia, nagtimaan sa panahon sa dihang gibubo ang Espiritu Santo ug nag-ila sa pagsukol sa Babilonia. Ang kahulogan sa (Mem) nalangkit sa tubig, (simbolo sa pagbubo sa Espiritu) ug kini mao ang ikanapulog-tulo nga numero sa alpabeto, ang numero nga napulog-tulo nga usa ka simbolo sa pagsukol, sa ingon nag-ila sa Babilonia. Ang Mem nagrepresentar sa mensahe sa ikaduhang manulonda.

Ang ikatulong manulonda nagpasidaan sa mga tawo batok sa pagdawat sa marka sa mananap, ug nagpaila sa duha ka matang sa mga magsisimba ug sa kapungot sa Dios. Ang kahulogan sa (Tav) mao nga kini nagrepresentar sa usa ka “marka,” (ang marka sa mananap); kini usab nagrepresentar sa selyo sa paglalang (ang selyo sa Dios). Ang maong letra mismo may porma sa krus. Ang Tav nagrepresentar sa mensahe sa ikatulong manulonda.

“Unsa man ang patik sa buhing Dios, nga ibutang diha sa mga agtang sa Iyang katawhan? Kini usa ka timaan nga mabasa sa mga manulonda, apan dili sa mga mata sa tawo; kay ang manlulumpag nga manulonda kinahanglan makakita niining timaan sa katubsanan. Ang masinabtanon nga hunahuna nakakita sa ilhanan sa krus sa Kalbaryo diha sa gisagop nga mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye sa Ginoo. Ang sala sa paglapas sa balaod sa Dios gikuha na. Sila may sapot sa kasal, ug matinumanon ug masaligon sa tanan nga mga sugo sa Dios.”

“Ang Ginoo dili mopasaylo niadtong mga nakaila sa kamatuoran kon sila dili motuman sa Iyang mga sugo pinaagi sa pulong ug sa buhat.” Maranatha, 243.

Ang Hebreohanong pulong nga gihubad nga “kamatuoran” naglangkob ug tulo ka mga letra nga ang matag usa adunay kaugalingong mga kahulugan. Kining tulo ka mga kahulugan mao usab ang mga kahulugan sa mga mensahe sa tulo ka mga anghel. Mao usab kini ang mga kahulugan sa mensahe sa unang anghel, kay ang mensahe sa unang anghel mao ang mensahe sa sinugdanan sa Adventismo ug ang mensahe sa ikatulong anghel mao ang mensahe sa katapusan sa Adventismo. Tungod kay gihulagway ni Jesus ang katapusan pinaagi sa sinugdanan, ang unang anghel nagbaton sa tanang mga profetikong timaan sa dalan sa mensahe sa ikatulong anghel. Sa pagbuhat niini, ang kahulugan sa tulo ka Hebreohanong mga letra nahimong mga simbolo dili lamang sa mensahe sa ikatulong anghel, kondili mga simbolo usab sa mensahe sa unang anghel.

Si Juan diha sa Pinadayag gisugo sa pagsulat sa mga butang nga atua niadtong panahona, ug sa pagbuhat niya niana siya sa samang higayon nagsulat usab sa mga butang nga mahitabo sa umaabot. Iyang gitala ang sinugdanan aron paghulagway sa katapusan. Sa mga pulong nga walay kalibog, ang mga Seventh-day Adventists gipahibalo nga tun-an ug imantala ang mensahe sa mga Millerita, nga mao ang mensahe sa unang manulonda. Sa pagtun-an ug pagmantala niadtong mga kamatuoran ug nianang kasaysayan, atong igamantala ang mensahe sa ikatulong manulonda ug usbon ang kasaysayan sa unang manulonda.

“Ang Dios wala nagahatag kanato og bag-ong mensahe. Kinahanglan natong iwali ang mensahe nga sa 1843 ug 1844 maoy nagpagula kanato gikan sa ubang mga iglesia.” *Review and Herald*, Enero 19, 1905.

“Ang tanang mga mensahe nga gihatag gikan sa 1840–1844 kinahanglan himuong mabaskogon karon, kay daghan ang mga tawo nga nawad-an sa ilang giya. Ang mga mensahe kinahanglan ipadala ngadto sa tanang mga iglesia.” *Manuscript Releases*, volume 21, 437.

“Ang mga kamatuoran nga atong nadawat sa 1841, '42, '43, ug '44 pagatuonon ug igamantala karon.” *Manuscript Releases*, bolyum 15, 371.

“Miabot na ang pasidaan: Walay bisan unsa nga tugotan nga mosulod nga makasamok sa patukoranan sa pagtuo nga atong gitukoran sukad pa sa pag-abot sa mensahe niadtong 1842, 1843, ug 1844. Anaa ako niining mensahe, ug sukad niadto nagatindog ako sa atubangan sa kalibotan, matinumanon sa kahayag nga gihatag kanato sa Dios. Wala kami magtinguha nga kuhaon ang among mga tiil gikan sa plataporma diin kini gipahimutang samtang adlaw-adlaw nangita kami sa Ginoo uban sa mainiton nga pag-ampo, nga nangita og kahayag. Nagahunahuna ba kamo nga biyaan ko ang kahayag nga gihatag sa Dios kanako? Kini mahimong sama sa Bato sa Kapanahonan. Kini nagamando kanako sukad pa sa paghatag niini.” *Review and Herald*, Abril 14, 1903.

Ang mensahe sa unang manulonda ug ang kasaysayan diin gipahayag kana nga mensahe nagkapareho ug naghulagway sa atong kasamtangang kasaysayan—uban sa pipila ka mga pasumbingay nga propetiko. Kining duha ka mga kasaysayan gihulagway usab pinaagi sa tulo ka mga letra nga gigamit sa Balaang lingguwista aron maporma ang pulong nga “kamatuoran.” Ug kana nga pulong nga “kamatuoran” nagrepresentar sa walay-kataposang maayong balita.

Ang kasaysayan sa mga Millerite sa sinugdanan sa Adventismo nagrepresentar sa unang manulonda, ug ang kasaysayan sa katapusan sa Adventismo nga girepresentahan sa ikatulong manulonda nagkaparis nga mga kasaysayan, apan kini adunay pipila ka mga kalainan.

Ang unang manulonda nagpahibalo sa pag-abli sa paghukom ug ang ikatulong manulonda nagpahibalo sa pagtapos sa paghukom. Ang propetikong balangkas diin nahitabo ang kasaysayan sa Adventismo magkapareho gayud sa sinugdang kasaysayan niini ug sa katapusan niini. Ang bisan hain sa duha ka tumoy mapakita nga nagsunod sa tulo ka mga lakang sa tulo ka mga manulonda samtang moabot sila sa kasaysayan. Ug kadtong tulo ka mga manulonda mao usab kadtong tulo ka mga letra. Busa, ang propetikong han-ay sa mga panghitabo sa duha ka tumoy sa Adventismo gibase sa tulo ka mga lakang sa tulo ka mga manulonda, nga mao ang mga ilhanan sa

dalan nga girepresentahan usab niadtong tulo ka Hebreohanon nga mga letra nga nagmugna sa pulong “kamatuoran.”

Ang Alpha mao ang sinugdanan sa Adventismo, ang Omega mao ang katapusan sa Adventismo, ug ang letra nga anaa sa taliwala, sanglit mao kini ang ikanapulog tulo nga letra, busa nagpaila sa pagsukol sa Adventismo gikan sa iyang sinugdanan hangtod sa iyang katapusan.

Gitudloan kita mahitungod sa dapit diin anaa ang dalan sa Dios:

Ang Imong dalan, Oh Dios, anaa sa balaang puloy-anan: kinsa ba nga dios ang daku sama sa among Dios? Mga Salmo 77:13.

Diha sa santuwaryo atong makita nga ang dalan sa Dios mao ang mao rang tulo ka mga lakang sama sa mga mensahe sa tulo ka mga manulonda. Sa hawanan, ang kahadlok sa Dios nagdala sa usa ka tawo sa paghalad ug sa pag-angkon sa pagkamatarong. Sa balaang dapit, ang pagkabalaan gilarawan pinaagi sa kinabuhi sa pag-ampo nga gilarawan sa halaran sa incienso, sa kinabuhi sa pagtuon nga gilarawan sa lamesa sa tinapay nga gibutang sa atubangan, ug sa kinabuhi sa pag-alagad nga gilarawan sa mga tangkawan. Ang Labing Balaang Dapit naglarawan sa paghukom. Sa dihang kita adunay kahadlok sa Dios sumala sa gilarawan sa mensahe sa nahaunang manulonda, kita mangita sa pagkamatarong diha sa tiilan sa krus, sa hawanan. Sa dihang kita gipakamatarong (gihimong matarong) kita maglakaw diha sa kabag-o sa kinabuhi nga nabalaan (pagtubo sa pagkabalaan) sumala sa gilarawan sa balaang dapit. Ang balaang dapit naglarawan sa buluhaton sa usa ka Kristohanon ingon nga natuman sa mga Millerita sa panahon sa mensahe sa ikaduhang manulonda nga giubanan sa Tunga-tungang Pagtuaw. Ingon nga gipakamatarong ug nabalaan, kita naandam alang sa paghukom nga gilarawan sa Labing Balaang Dapit. Tulo ka mga lakang sa santuwaryo, nga naglarawan, lakip sa ubang mga butang, sa tulo ka mga teyolohikanhong mga termino—pagkamatarong, pagkabalaan, ug paghimaya—ug naglarawan usab sa mga mensahe sa tulo ka mga manulonda, ug siyempre naglarawan usab sa mensahe sa nahaunang manulonda ug siyempre usab sa tulo ka mga letra nga gigamit sa paghimo sa pulong nga “kamatuoran.”

Sa hawanan sa balaang puloy-anan, makita usab nato ang tanang tulo ka mga lakang. Ang unang lakang paingon sa balaang puloy-anan kinahanglan maghulagway sa ulahing lakang sa balaang puloy-anan, maingon nga ang unang manulonda nagkatakdo sa ikatulong manulonda. Ang unang lakang diha sa hawanan mao ang pag-ihaw sa halad, nga nagrepresentar sa pagpamatarong. Ang ikaduhang lakang mao ang dolang nga hinugasanan diin ang tambok (sala) kuhaon ug ang halad hinloan sa dili pa ang katapusang mga lakang. Ang tubig sa hinugasanan maoy usa ka kinaiyang timaan sa ikaduhang lakang. Ang ikatulong lakang mao ang tinuod nga halad-nga-sinunog, nga nagatipo kang Cristo sa krus diin ang paghukom natuman. Ang mao ra nga tulo ka mga lakang anaa sa unang lakang sa balaang puloy-anan, maingon nga ang mao ra nga tulo ka mga lakang anaa sa mensahe sa unang manulonda. Ang baruganan sa alpha ug omega anaa sa sulod sa balaang puloy-anan, maingon nga anaa kini sa mga mensahe sa tulo ka mga manulonda, maingon nga anaa kini sa mga titik nga nagaporma sa pulong “kamatuoran.”

Ang tagna sa 2300 ka tuig nagbaton sa samang estruktura. Ang tagna nagsugod pinaagi sa tulo ka mga mando ug natapos sa pag-abot sa mensahe sa ikatulong manulonda niadtong Oktubre 22, 1844. Ang tagna naglatid ug lima ka mga linyang tagna, ug ang kasaysayan sa sinugdanan sa tagna sa 2300 ka tuig naghulagway sa katapusang kasaysayan sa matag usa niadtong lima ka mga tagna. Ang sinugdanan ug katapusan sa bug-os nga tagna sa 2300 ka tuig adunay tulo ka mga mando, ug kini matapos uban sa tulo ka mga mensahe.

Ang pagsugod sa tagna niadtong 457 BC nahitabo sa malisod nga mga panahon ug naghatag ug kahigayonan alang sa mga Judio sa pagbalik ug sa pagtukod pag-usab sa templo ug sa siyudad. Subay sa gitagna, 49 ka tuig sa ulahi human sa buhat nga gisugdan niadtong 457 BC, kini nahuman sa malisod nga mga panahon. Ang sinugdanan sa 49 ka tuig naghulagway sa katapusan sa 49 ka tuig.

Ang 457 BC mao ang sinugdanan sa tagna nga nagtimaan sa pagdihog kang Cristo sa Iyang bautismo. Ang Iyang pagdihog nagtimaan sa sinugdanan sa Iyang buluhaton sa pagtigom sa usa ka katawhan aron mahimong mga lungsoranon sa Bag-o, dili sa Daang Jerusalem, maingon nga ang karaang Israel gitigom aron pagatukoron pag-usab ang literal nga Jerusalem niadtong 457 BC.

Ang 457 BC usab nagtimaan sa sinugdanan sa tagna nga nagpaila kon kanus-a ilansang sa krus si Cristo. Gipahiluna ni Sister White ang kasaysayan sa krus nga managsubay sa Dakong Kapakyasan sa Oktubre 22, 1844, ug gipahiluna usab niya ang kasaysayan sa pagtabok sa Dagat nga Mapula nga managsubay sa Dakong Kapakyasan. Sa 457 BC dihay usa ka kapakyasan nga naghulagway daan sa kapakyasan sa mga Hebreohanon didto sa Dagat nga Mapula, sa Dakong Kapakyasan sa mga Adventista, sa kapakyasan sa mga tinun-an didto sa krus, ug ni Ezra sa 457 BC.

“Si Ezra nagpaabut nga daghang mobalik ngadto sa Jerusalem, apan ang gidaghanon sa mga mitubag sa tawag makapahigawad kaayo kaubos. Daghan sa mga nakabaton ug mga balay ug mga yuta walay tinguha sa paghalad niining mga kabtangan. Gihigugma nila ang kaharuhay ug kalinaw sa kinabuhi ug hingpit nga natagbaw sa pagpabilin. Ang ilang panig-ingnan nahimong babag sa uban nga, kon dili pa niini, unta mipili sa pag-uban sa ilang kapalaran niadtong nanagpadayon pinaagi sa pagtoo.” Prophets and Kings, 612.

Ang 457 BC nagtimaan usab sa sinugdanan sa tagna nga nagaila kon kanus-a ang karaang Israel pagabulagon gikan sa Dios ug ang ebanghelyo dad-on ngadto sa mga Gentil, nga nagtimaan sa katapusan sa usa ka pinasahi nga panahon sa pagsulay nga 490 ka tuig ilabina alang sa karaang Israel. Busa, ang 457 BC nagtimaan sa sinugdanan sa ilang panahon sa pagsulay ug ang 34 AD nagtimaan sa katapusan sa ilang panahon sa pagsulay, nga nagalarawan nga ang panahon sa pagsulay sa Adventismo nagsugod sa 1844 ug matapos sa balaod sa Domingo.

Aduna pay pipila ka ubang sulodnong mga tagna sa panahon diha sa tagna sa 2300 ka tuig, apan silang tanan nagdala sa timaan sa Alpha ug Omega. Ang ilang mga sinugdanan naghulagway sa ilang mga katapusan.

Importante nga hinumdoman nga ang karaang Israel gihimo nga mga tigbantay sa kasugoan sa Dios, ug nga ang modernong Israel gihimo dili lamang nga mga tigbantay sa Iyang kasugoan,

kondili usab nga mga tigbantay sa Iyang mga tagna. Sa dihang ang Ginoo misulod sa pakigsaad uban sa karaang Israel, Iyang gihimo sila nga mga tigbantay sa Napulo ka Sugo ingon sa nahisulat sa duha ka papan nga bato. Sa dihang misulod Siya sa pakigsaad uban sa modernong Israel sa kasaysayan sa mga Millerita, Iyang gihimo sila nga mga tigbantay sa Iyang pulong nga matagnaon ingon sa girepresentar diha sa duha ka papan ni Habakuk nga girepresentar sa mga tsart sa mga pionero sa 1843 ug 1850. Ang sinugdanan sa karaang Israel naghulagway sa sinugdanan sa modernong Israel.

Gitawag sa Ginoo ang Iyang katawohan nga Israel, ug gilain sila gikan sa kalibotan, aron itugyan Niya kanila ang usa ka balaang pagsalig. Gihimo Niya sila nga mga tinipigan sa Iyang kasugoan; ug gituyo Niya nga pinaagi kanila mapreserbar taliwala sa mga tawo ang kahibalo mahitungod sa Iyang Kaugalingon. Pinaagi kanila ang kahayag sa langit kinahanglan mosidlak ngadto sa mangitngit nga mga dapit sa yuta, ug usa ka tingog kinahanglan madungog nga nagaaghat sa tanang katawohan sa pagtalikod sa ilang pagsimba sa mga dios-dios aron mag-alagad sa buhi ug matuod nga Dios.

“Kon ang mga Hebreohanon nagmatinumanon unta sa kasaligan nga gitugyan kanila, unta nahimo sila nga usa ka gahum sa kalibotan. Ang Dios unta mao ang ilang panalipod, ug Iyang unta silang gibayaw labaw sa tanang ubang mga nasod. Ang Iyang gahum ug kamatuoran unta gipadayag pinaagi kanila, ug unta mitindog sila ilalom sa Iyang manggialamon ug balaan nga paggahum ingon nga usa ka ehemplo sa pagkahalangdon sa Iyang pangagamhanan labaw sa tanang matang sa pagsimba sa mga diosdios. Apan wala nila bantayi ang ilang tugon sa Dios. Nagsunod sila sa mga buhat sa pagsimba sa mga diosdios sa ubang mga nasod; ug imbis nga himuon ang nalan sa ilang Magbubuhat nga usa ka pagdayeg sa yuta, ilang gidala kini ngadto sa pagtamay.”

“Apan ang katuyoan sa Dios kinahanglan nga matuman. Ang kahibalo sa Iyang kabubut-on kinahanglan ikahatag ngadto sa kalibotan. Gipadala sa Dios ang kamot sa pagdaugdaug ibabaw sa Iyang katawhan, ug gisabwag sila ingon nga mga binihag sa taliwala sa mga nasud. Diha sa kasakit, daghan kanila naghinulsol sa ilang mga kalapasan, ug nangita sa Ginoo. Sa ingon niana, nga nagkatibulaag sa tibuok kayutaan sa mga Gentil, ilang gipakaylap ang kahibalo mahitungod sa matuod nga Dios.

“Nianang adlaw, gitawag sa Dios ang Iyang iglesia, maingon sa Iyang pagtawag sa karaang Israel, sa pagbarug ingon nga kahayag sa yuta. Pinaagi sa gamhanang pinikas nga galamiton sa kamatuoran,—ang mga mensahe sa nahaunang, ikaduhang, ug ikatulong mga manulonda,—gilain Niya ang usa ka katawhan gikan sa mga iglesia ug gikan sa kalibutan, aron dad-on sila ngadto sa balaang pagkaduol ngadto Kaniya. Gihimo Niya sila nga mga tinigumanan sa Iyang balaod, ug gitugyan Kaniya kanila ang dagkong mga kamatuoran sa tagna alang niining panahona. Sama sa mga balaang pulong nga gitugyan ngadto sa karaang Israel, kini usa ka balaang pagsalig nga ipahibalo ngadto sa kalibutan.

“Ang panagna nagpahayag nga ang unang manulonda mohimo sa iyang pahibalo ngadto sa ‘matag nasud, ug kaliwatan, ug pinulongan, ug katawhan.’ Ang pasidaan sa ikatulong manulonda, nga kabahin niining maong tulo ka pilo nga mensahe, ug mao ang mensahe alang niining panahona, dili moubos ang kasangkapan. Ang bandila nga may nahisulat, ‘Ang mga

sugo sa Dios ug ang pagtuo ni Jesus,' pagabayawon sa kahitas-an. Ang gahum sa una ug ikaduhang mga mensahe pagapalig-onon diha sa ikatulo. Kini gihulagway diha sa panagna ingon nga gipamulong uban sa makusog nga tingog sa usa ka manulonda nga nagalupad sa taliwala sa langit, ug kini makadani sa pagtagad sa kalibutan.

“Ang labing makahahadlok nga hulga nga sukad gipadayag ngadto sa mga mortal anaa sa mensahe sa ikatulong manulonda. Kana kinahanglan nga usa ka makalilisang nga sala nga nagapakanaog sa kapungot sa Dios nga walay sagol nga kalooy. Apan ang mga tawo wala biyai diha sa kangitngit mahitungod niining mahinungdanong butanga; ang pasidaan batok sa pagsimba sa mananap ug sa iyang larawan igahatag sa kalibotan sa dili pa ang pagduaw sa mga hukom sa Dios, aron ang tanan mahibalo nganong ipahamtang ang mga hukom, ug makabaton ug higayon sa pagkalagiw.” Signs of the Times, Enero 25, 1910.

Ang paghimo sa duha ka mga papan sa katumanan sa Habakuk kapitulo dos maoy katumanan sa pipila ka mga tagna.

Motindog ako sa akong bantayan, ug mopahimutang ako sa ibabaw sa torre, ug motutok ako aron makita kon unsay iyang igasulti kanako, ug unsay akong itubag sa diha nga pagabadlongon ako. Ug mitubag kanako ang Ginoo, ug miingon: Isulat ang panan-awon, ug himoa kini nga dayag diha sa mga papan, aron ang magabasa niini makadalagan. Kay ang panan-awon alang pa sa tinudlong panahon, apan sa katapusan kini mosulti, ug dili magbakak: bisan pa kon kini malangan, hulata kini; kay sa pagkatinuod moabot kini, dili kini malangan.

Ania karon, ang iyang kalag nga mapahitas-on dili matarong diha kaniya; apan ang matarong mabuhi pinaagi sa iyang pagtuo. Habakuk 2:1–4.

Ang paghimo sa duha ka pioneer chart sa 1843 ug sa pioneer chart sa 1850 maoy usa ka katumanan sa tagna. Ang pagtuon sa mga Lamesa ni Habakuk naghatag ug igo kaayong ebidensiya niini. Apan ang hugpong sa pulong diha sa Habakuk naghatag ug usa ka mahinungdanong katampoan niining maong punto sa atong panaghisgot.

“Nakita ko nga ang tsart sa 1843 gimandoan sa kamot sa Ginoo, ug nga kini dili angay usbon; nga ang mga numero sumala sa Iyang gusto; nga ang Iyang kamot anaa sa ibabaw niini ug nagtago sa usa ka sayop sa pipila sa mga numero, aron walay bisan kinsa nga makakita niini, hangtod nga ang Iyang kamot kuhaon.” Early Writings, 74, 75.

Human sa 1843 ang Ginoo mitudlo nga maghimo ug laing tsart, apan nga ang nahauna (1843) nga tsart dili usbon, gawas lamang pinaagi sa inspirasyon.

“Nakita ko nga ang kamatuoran kinahanglan ipatin-aw sa mga lamesa, nga ang yuta ug ang kapulogan niini iya sa Ginoo, ug nga ang gikinahanglan nga mga paagi dili angay pagtipiran aron kini mahimong dayag. Nakita ko nga ang karaang tsart gimandoan sa Ginoo, ug nga walay usa ka hulagway niini nga angay usbon gawas lamang pinaagi sa inspirasyon. Nakita ko nga ang mga hulagway sa tsart ingon sa gusto sa Dios nga anaa sila, ug nga ang Iyang kamot ibabaw niini ug nagtago sa usa ka sayop sa pipila sa mga hulagway, aron walay bisan kinsa nga makakita niini hangtod nga kuhaon ang Iyang kamot.” Spalding and Magan, 2.

Samtang nagpuyo kauban ni Igsoon nga si Nichols (nga naghimo sa tsart sa 1850), sa panahong iyang gihimo ang maong tsart, miingon si Sister White nga iyang nakita ang tsart sa 1850 diha sa Biblia.

“Nakita ko nga ang Dios anaa sa pagmantala sa tsart pinaagi kang Igsoon nga Nichols. Nakita ko nga adunay usa ka profesiya mahitungod niining tsarta diha sa Biblia, ug kon kini nga tsarta gitagana alang sa katawohan sa Dios, kon igo kini alang sa usa, igo usab kini alang sa lain, ug kon ang usa nanginahanglan ug bag-ong tsarta nga ipintal sa mas daku nga sukod, silang tanan nagkinahanglan usab niini sa sama gayud kaayo nga paagi.” Manuscript Releases, volume 13, 359.

Si Habakuk gimandoan, “Isulat ang panan-awon, ug himoa kini nga masabtan sa mga papan.” Ang duha ka papan ni Habakuk mao ang simbolo sa tugon nga gihimo sa Dios uban sa Adventismo sa dihang gihimo Niya sila nga mga tipiganan sa Iyang mga tagna, maingon usab sa Iyang gibuhay sa dihang misulod Siya sa tugon uban sa karaang Israel ug gihatag ang duha ka papan sa kasugoan ug ang tulubagon sa pagkahimong mga tipiganan sa kasugoan. Apan giila ni Habakuk ang duha ka hut-ong sa mga magsisimba diha sa ilang kalabutan sa mga papan nga magapahayag sa panan-awon sa yano. Ang usa ka hut-ong kansang “kalag mapahitas-on” ug “dili matarung,” ug ang laing hut-ong nga giila ingon nga “ang matarung” nga “mabuhi tungod sa iyang pagtuo.”

Ang konteksto sa Habakkuk nagpakita nga kadtong mga gipakamatarong nagakinabuhi pinaagi sa usa ka pagtuo nga nakabasi sa profetikong Pulong, ingon sa girepresentahan sa duha ka papan, ug busa kadtong mga wala gipakamatarong nagsalikway sa mga sinugdanan sa Adventismo. Ang punto nga akong gustong ipasangil nakabasi sa usa ka pahayag nga atong gikonsiderar sa miaging panahon. Kini nagaingon:

“Apan ang maong mga hilisgutan sama sa santuwaryo, may kalabutan sa 2300 ka adlaw, sa mga sugo sa Dios ug sa pagtoo ni Jesus, hingpit gayud nga angay aron ipasabut ang nangaging kalihokan sa Adbiyento ug ipakita kon unsa ang atong kahimtang karon, palig-onon ang pagtoo sa mga nagduhaduha, ug maghatag ug kasigurohan sa mahimayaong kaugmaon. Kini, sa kanunay kong nakita, mao ang mga pangunang hilisgutan nga angay pagapuy-an sa mga mensahero.” Early Writings, 63.

Atong bag-o lang gisusi kining upat ka mga kamatuoran: ang santuwaryo, ang 2300 ka mga adlaw, ang mga sugo sa Dios, ug ang pagtoo ni Jesus. Atong gibutang kining upat ka mga kamatuoran sulod sa balangkas sa kamatuoran nga “hingpit gayud nga gikalkula aron pagpasabot sa nangaging kalihokan sa Advent ug pagpakita kon unsa ang atong kasamtangang kahimtang.” Kana nga balangkas mao ang “lagda sa nahaunang paghisgot,” kini mao ang timaan sa Alpha ug Omega, ug kini mao ang balangkas sa kamatuoran, kay ang pulong nga “kamatuoran” naglangkob sa mao gihapong timaan sama sa upat ka mga kamatuoran nga giila ingon nga “karon nga kamatuoran” nga gituyo aron pagpasabot sa sinugdanan sa Adventismo.

Kon wala nay lain, nagpasabot kini nga ang pulong nga gihubad nga “kamatuoran” nga atong ginakonsiderar mao ang balangkas sa walay kataposang ebanghelyo, ug kini mao ang balangkas sa katapusang mensahe sa pasidaan, ug kini mao ang balangkas sa mensahe sa ikatulong manulonda,

ug kini usa ka dakong bahin sa Pinadayag ni Jesu-Cristo.

Ang katapusang mensahe sa pasidaan, nga girepresentahan isip ang Pinadayag ni Jesu-Cristo sa unang tulo ka bersikulo sa unang kapitulo sa Pinadayag, gipamatud-an sa ikaduhang higayon sa katapusan sa Pinadayag. Ang katapusan sa Pinadayag nagpamatuod sa unang mga bersikulo sa Daang Tugon ug usab sa katapusang mga bersikulo sa Daang Tugon. Uban niadtong upat ka mga reperensya, mahimong makuha pinaagi sa paggamit sa langitnong lagda sa pagpahiluna sa profetikong linya ibabaw sa profetikong linya nga ang katapusang mensahe sa pasidaan may kalabutan sa relasyon sa Magbubuhay ngadto sa Iyang mga binuhay. Kini may kalabutan sa Iyang gahum sa paglalang. Kini may kalabutan sa paagi nga ang Iyang gahum sa paglalang ikapaambit ngadto sa Iyang iglesia. Kini may kalabutan sa hiyas sa Pagka-Dios nga nag-ila sa katapusan uban sa sinugdanan. Kini usa ka mensahe nga moabot sa dili pa ang pagtapos sa panahon sa pagpasulay ug labaw pa. Kon pagatagdon kini sa tingub, kini mahitungod sa gahum sa paglalang sa Dios! Ug ang unang paghisgot sa Iyang gahum sa paglalang anaa sa sinugdanan sa Genesis uno, gikan sa unang bersikulo hangtod sa ikaduhang kapitulo bersikulo tres.

Sa sinugdan gibuhay sa Dios ang langit ug ang yuta. Ug ang yuta walay dagway, ug kamingawan; ug ang kangitngit diha sa ibabaw sa nawong sa kahiladman. Ug ang Espiritu sa Dios naglihok sa ibabaw sa nawong sa katubigan.

Ug ang Dios miingon, Mahimo ang kahayag: ug dihay kahayag. Ug nakita sa Dios ang kahayag, nga kini maayo: ug gibulag sa Dios ang kahayag gikan sa kangitngit. Ug gitawag sa Dios ang kahayag nga Adlaw, ug ang kangitngit gitawag niya nga Gabii. Ug ang kahaponon ug ang kabuntagon maoy nahaunang adlaw.

Ug miingon ang Dios: Himoa ang usa ka hawan sa taliwala sa mga katubigan, ug pabulaaga kini sa mga katubigan gikan sa mga katubigan. Ug gibuhay sa Dios ang hawan, ug gibulag Niya ang mga katubigan nga diha sa ilalom sa hawan gikan sa mga katubigan nga diha sa ibabaw sa hawan: ug nahitabo kini. Ug gitawag sa Dios ang hawan nga Langit. Ug may kahaponon ug may kabuntagon, ang ikaduhang adlaw.

Ug ang Dios miingon, Papundoka ang mga katubigan sa ilalom sa langit ngadto sa usa ka dapit, ug pailha ang mamala nga yuta: ug nahitabo kini. Ug ang mamala nga yuta gihinganlan sa Dios nga Yuta; ug ang katiguman sa mga katubigan iyang gihinganlan nga mga Dagat: ug nakita sa Dios nga kini maayo. Ug ang Dios miingon, Patuboa ang yuta ug balili, mga tanom nga nagahatag ug binhi, ug mga kahoy nga mamunga sumala sa iyang matang, kansang binhi anaa sa sulod niini, sa ibabaw sa yuta: ug nahitabo kini. Ug ang yuta mitubo ug balili, ug mga tanom nga nagahatag ug binhi sumala sa iyang matang, ug mga kahoy nga namunga, kansang binhi anaa sa sulod niini, sumala sa iyang matang: ug nakita sa Dios nga kini maayo. Ug ang kahaponon ug ang kabuntagon mao ang ikatulong adlaw.

Ug ang Dios miingon, Mahimo unta ang mga kahayag sa hawan sa langit aron sa pagbulag sa adlaw gikan sa gabii; ug mahimo unta sila alang sa mga timaan, ug alang sa mga panahon, ug alang sa mga adlaw, ug mga tuig: Ug mahimo unta sila nga mga kahayag sa hawan sa langit aron sa paghatag ug kahayag sa ibabaw sa yuta: ug nahimo kini. Ug ang Dios nagbuhay ug duha ka dagkung mga kahayag; ang labing dakung kahayag sa paggahum sa adlaw, ug ang

labing diyutayng kahayag sa paggahum sa gabii: gibuhat usab niya ang mga bitoon. Ug ang Dios nagbutang kanila sa hawan sa langit aron sa paghatag ug kahayag sa ibabaw sa yuta, Ug sa paggahum sa adlaw ug sa gabii, ug sa pagbulag sa kahayag gikan sa kangitngit: ug nakita sa Dios nga kini maayo. Ug ang kagabhion ug ang kabuntagon mao ang ikaupat ka adlaw.

Ug miingon ang Dios: Pagpamunga ug daghan ang mga tubig sa buhing mga binuhat nga nagalihok, ug mga langgam nga makalupad sa ibabaw sa yuta diha sa halapad nga hawan sa langit. Ug gibuhat sa Dios ang dagkung mga balyena, ug ang tanang buhing binuhat nga nagalihok, nga gipamunga sa mga tubig sa kadagaya, sumala sa ilang matang, ug ang tagsatagsa ka langgam nga may pako sumala sa iyang matang; ug nakita sa Dios nga kini maayo. Ug gipanalanginan sila sa Dios, nga nagaingon: Magmabungahon kamo, ug dumaghan kamo, ug pun-a ninyo ang mga tubig sa mga dagat, ug padaghanon ang mga langgam sa yuta. Ug ang kahaponon ug ang kabuntagon mao ang ikalima nga adlaw.

Ug miingon ang Dios: Magpamunga ang yuta ug mga buhing binuhat sumala sa ilang matang, mga kahayopan, ug mga mananap nga nagakamang, ug mga mapintas nga mananap sa yuta sumala sa ilang matang; ug nahitabo kini. Ug gibuhat sa Dios ang mapintas nga mga mananap sa yuta sumala sa ilang matang, ug ang mga kahayopan sumala sa ilang matang, ug ang tanang mananap nga nagakamang sa ibabaw sa yuta sumala sa ilang matang: ug nakita sa Dios nga kini maayo. Ug miingon ang Dios: Buhaton nato ang tawo sumala sa atong dagway, sumala sa atong panagway: ug padumalahon sila sa mga isda sa dagat, ug sa mga langgam sa kahanginan, ug sa mga kahayopan, ug sa tibuok yuta, ug sa tanang mananap nga nagakamang sa ibabaw sa yuta. Busa gibuhat sa Dios ang tawo sa iyang kaugalingong dagway, sa dagway sa Dios gibuhat niya siya; lalaki ug babaye gibuhat niya sila. Ug gipanalanginan sila sa Dios, ug miingon ang Dios kanila: Magmabungahon kamo, ug managhan, ug pun-a ninyo ang yuta, ug dumalaha kini: ug padumalahon kamo sa mga isda sa dagat, ug sa mga langgam sa kahanginan, ug sa tanang buhing binuhat nga nagalihok sa ibabaw sa yuta. Ug miingon ang Dios: Tan-awa, gihatag ko kaninyo ang tanang hilamon nga nagahatag ug liso, nga anaa sa nawong sa tibook yuta, ug ang tanang kahoy, nga niini anaa ang bunga sa kahoy nga may liso; kini maoy inyong kalan-on. Ug sa tanang mapintas nga mananap sa yuta, ug sa tanang langgam sa kahanginan, ug sa tanang nagakamang sa ibabaw sa yuta, diin anaa ang kinabuhi, gihatag ko ang tanang lunhaw nga hilamon alang sa kalan-on: ug nahitabo kini. Ug nakita sa Dios ang tanan nga iyang gibuhat, ug, ania karon, kini maayo kaayo. Ug ang kagabhion ug ang kabuntagon mao ang ikaunom nga adlaw. Sa ingon niini nahuman ang mga langit ug ang yuta, ug ang tibook panon niini. Ug sa ikapitong adlaw gitapus sa Dios ang iyang buhat nga iyang gibuhat; ug mipahulay siya sa ikapitong adlaw gikan sa tanan niyang buhat nga iyang gibuhat. Ug gipanalanginan sa Dios ang ikapitong adlaw, ug gibalaan kini: kay niini mipahulay siya gikan sa tanan niyang buhat nga gibuhat ug giumol sa Dios. Genesis 1:1–2:3.

Ang nag-una nga mga bersikulo nagrepresentar sa tibuok nga pagpamatuod sa kabuhatan, nga naghatag og gibug-aton nga ang pulong sa Dios adunay gahum sa paglalang.

Ipahad sa tibuok yuta si Jehova; patindoga sa kahadlok kaniya ang tanang mga pumoluyo sa kalibotan. Kay siya misulti, ug natuman kini; siya nagsugo, ug kini napalig-on. Mga Salmo 33:8, 9.

Ang mao rang gahum sa paglalang nga naghimo sa kalibutan gigamit ni Cristo aron mabag-o ang mga tawo.

“Ang mamugnaong gahum nga nagtawag sa mga kalibotan ngadto sa paglungtad anaa sa pulong sa Dios. Kining pulonga nagahatag ug gahum; kini nagapahinungdan ug kinabuhi. Ang matag sugo usa ka saad; kon dawaton sa kabubut-on, ug madawat ngadto sa kalag, kini nagadala uban niini sa kinabuhi sa Walay Kinutoban. Kini nagausb sa kinaiya ug nagamugna pag-usab sa kalag sumala sa dagway sa Dios.

“Ang kinabuhi nga sa ingon niana gihatag ginapadayon usb sa mao rang paagi. ‘Pinaagi sa matag pulong nga nagaawas gikan sa baba sa Dios’ (Mateo 4:4) mabuhang tawo.” Education, 126.

Ang Pagpadayag ni Jesu-Cristo nagapasiugda kon sa unsang paagi ikahatag ang Pulong sa Dios ngadto sa mga tawo. Kini nagagikan sa Amahan, ngadto sa Anak, ngadto sa usa ka manolonda, ngadto sa usa ka propeta nga mosulat niini ug ipadala kini ngadto sa mga iglesia. Ang proseso sa komunikasyon nga gipahimutang sa sinugdanan ug sa katapusan sa basahon sa Pinadayag gihulagway usb pinaagi sa hagdan ni Jacob nga may mga manolonda nga nanungas ug nanaug sa hagdan. Kini gihulagway pinaagi sa duha ka bulawanong tubo ni Zacarias nga nagadala sa lana ngadto sa balaang puloy-anan. Ang proseso sa komunikasyon tali sa Dios ug sa tawo maoy usa ka hilisgutan sa tagna sa Biblia, ug ang mensahe nga gipadala naglangkob sa mamugnaong gahum nga nagbuhang sa uniberso. Sa proseso sa komunikasyon diha sa unang kapitulo sa Pinadayag, kinahanglan masabtan nga ang mensahe nga gitunol ngadto sa mga iglesia naglangkob sa gahum sa pag-usab sa usa ka Laodicean ngadto sa usa ka Philadelphian.

Bisan pagahunahunaon nato ang sinugdanan o ang katapusan sa Daan o sa Bag-ong Tugon, mao gihapon kini ang mensahe. Ang Dios nagapadangat sa katapusang mensahe sa pasidaan, ug kini nagalakip sa gahum sa paglalang sa Dios kon kini madungog ug tumanon niadtong mga nakadungog. Ang mensahe nga nagtuman niini gibutang sulod sa langitnong balangkas sa Alpha ug Omega. Ang sinugdanan, ang taliwala, ug ang katapusan. Ang tulo ka Hebreohanong mga letra nga nagkahiusa aron maporma ang pulong nga “kamatuoran” mao ang walay-katapusang maayong balita, ug ang mga letra ug ang ilang mga kahulogan, ug ang pulong nga ilang mapamunga sa dihang gihiusa sila sa usag usa, nagsimbolo sa prinsipyo ug usb Kaniya nga mao ang Alpha ug Omega. Kini nagapasiugda sa Iyang gahum sa paglalang. Ang katapusang tulo ka pulong sa sugilanon sa paglalang, ang matag usa magsugod sa tulo ka letra, sumala sa han-ay nga naglangkob sa pulong nga “kamatuoran.”

Ang tulo ka mga pulong nga maoy panapos sa asoy sa paglalang nagsugod sa tulo ka mga letra nga, sa tingub, nagaporma sa pulong nga “kamatuoran.” Ang katapusang tulo ka mga pulong sa bersikulo nagsugod sunod-sunod sa mga letra nga א (Aleph), מ (Mem), ug נ (Tav). Kining tulo ka mga pulong gihubad nga “Dios,” “naglalang,” ug “naghimo.” Kining tulo ka mga pulong, nga ang matag usa nagsugod sa mga letra nga א (Aleph), מ (Mem), ug נ (Tav) sa maong han-ay, labi pang nagapasiugda sa pagkahingpit ug kahapsay sa asoy sa paglalang. Kini nga padron namatikdan sa mga komentaristang Judio ingon nga usa ka makapainteres nga lingguwistikong kinaiya sa Hebreohanong teksto.

Ang sugilanon sa paglalang nagsugod sa mga pulong nga “sa sinugdan” ug natapos kini sa tulo ka mga pulong nga nagrepresentar sa Alpha ug Omega, ang sinugdanan ug ang katapusan, ang nahauna ug ang naulahi. Ang gahum sa paglalang nga gihulagway diha sa pagpamatuod sa Genesis nagsugod ug natapos uban sa pirma sa kahibulongang lingguwista.

Ang nahauna sa usa ka butang nga naghulagway sa naulahi sa maong butang mao ang gihatagan og paghatag og gibug-aton ni propeta Juan sa dihang, pinaagi sa pagsulat sa nahitabo niadtong panahona, siya usab sa maong higayon nagsulat sa mahitabo pa.

Ang katapusang mensahe sa pasidaan ni Elias nga girepresentahan sa katapusan sa Daang Tugon nagpaila sa mao gihapong prinsipyo sa pagtagna, sulod sa konteksto sa krisis sa balaod sa Domingo ug sa nagasingabot nga pito ka ulahing hampak.

Ang “lagda sa unang paghisgot” ug ang tanan nga girepresentar niini mao ang “balangkas” diin ang “karong kamatuoran” angay ibutang. Kana nga balangkas mao ang “lagda sa unang paghisgot” nga usa usab sa mga kinaiya sa Dios.

Diha sa basahon ni Daniel nga nagrepresentar sa sinugdanan sa Adventismo ug sa basahon sa Pinadayag nga nagrepresentar sa katapusan sa Adventismo, atong makita ang kahibulongang mga pagkaparehas sa dihang atong tan-awon kini pinaagi sa prinsipyo nga ang nahauna naghulagway sa naulahi. Ang basahon ni Daniel nagapadayag sa usa ka kinaiya ni Jesus sa dihang gigamit niini ang ngalan nga Palmoni, nga nagpasabot sa kahibulongang manukod sa mga tinago. Gipaila usab ni Daniel si Jesus ingon nga si Miguel, ang punoan nga manulonda. Si Juan gigamit sa pagbuhat sa mao gihapon nga buluhaton sama kang Daniel, ug iyang gipaila dili ang agalon sa matematika, ni ang pangulo sa mga manulonda, kondili ang agalon sa pinulongan. Sa dihang atong hunahunaon si Jesus ingon nga agalon sa alpabeto, angay natong hisgutan ang Salmo 119, ang labing hataas nga kapitulo sa Biblia.

Ang Salmo 119 usa ka alpabetikong akrostiko, nga nagpasabot nga ang unang mga titik sa matag pundok nga walo ka bersikulo magsugod sa mao rang letra. Adunay kaluhaan ug duha ka letra sa Hebreohanong alpabeto, busa adunay kaluhaan ug duha ka seksiyon nga tag-walo ka bersikulo. Ang matag seksiyon magsugod sa letra sa alpabeto sumala sa han-ay sa alpabeto, ug pagkahuman niana ang matag usa sa walo ka bersikulo nga gitudlo alang nianang letraha magsugod usab nianang maong letraha. Adunay walo ka bersikulo alang sa matag letra; busa, ang walo ka bersikulo pilo sa kaluhaan ug duha ka letra sa Hebreohanong alpabeto katumbas sa usa ka gatus kapitoan ug unom ka linya. Ang Salmo nagpasiugda sa pagtuman ngadto sa Dios nga Dios sa kahapsay ug kahan-ayan (busa ang estruktura nga akrostiko), dili sa kagubot.

Usa pa ka bantog nga tema sa Salmo 119 mao ang halalom nga kamatuoran nga ang Pulong sa Dios igo na sa tanan. Adunay walo ka nagkalainlaing mga pulong nga nagtumong sa Pulong sa Dios sa tibuok Salmo: balaod, mga pagpamatuod, mga tulomanon, mga kabalaoran, mga sugo, mga paghukom, pulong, ug mga kasugoan. Sa halos matag bersikulo, ang Pulong sa Dios gihisgutan. Ang Salmo 119 nagpamatuod dili lamang sa kinaiya sa Kasulatan, kondili usab nagpamatuod nga ang Pulong sa Dios nagapakita sa mismong kinaiya sa Dios mismo. Timan-i kining mga kinaiya sa Dios nga gipadayag sa Salmo 119:

1. Pagkamatarong (mga bersikulo 7, 62, 75, 106, 123, 138, 144, 160, 164, 172)
2. Kasaliganan (bersikulo 42)
3. Pagkamatuoron (mga bersikulo 43, 142, 151, 160)
4. Pagkamatinumanon (bersikulo 86)
5. Pagkadili Mausab (bersikulo 89)
6. Pagkawalay-kataposan (mga bersikulo 90, 152)
7. Kahayag (bersikulo 105)
8. Kaputli (bersikulo 140)

Ang Salmo nag-abli pinaagi sa duha ka mga pagpanalangin. “Bulahan” kadtong ang ilang mga dalan walay ikasaway, nga nagakinabuhi sumala sa kasugoan sa Dios, nga nagabantay sa Iyang mga kabalaoran ug nangita Kaniya sa bug-os nilang kasingkasing. Mao kini ang mga pagtulon-an alang kanato niining halangdong Salmo. Ang Pulong sa Dios igo aron mahimo kitang manggialamon, tudloan kita sa pagkamatarong, ug maandam kita alang sa matag maayong buhat (2 Timoteo 3:15–17).

Sa walay pagduhaduha, ang Mga Salmo 119 kabahin sa usa ka hilisgutan nga halos wala pa masulbad sa kalibotan sa relihiyon. Kini may kalabotan sa pangutana kon hain ang tunga-tungang bersikulo sa Biblia ug hain ang tunga-tungang kapitulo sa Biblia. Kon mangita ka sa internet, imong makita ang nagkalainlaing mga lantugi nga nagtuyok sa pangutana kon unsang Biblia ang imong gamiton ug uban pa. Ang suliran sa matag posisyon sa maong lantugi mao nga ang kahulogan sa tunga sa Biblia, bisan bersikulo man o kapitulo, kinahanglan ipasabot pinaagi sa Awtor sa Biblia, dili pinaagi sa tawhanong tigtoon o kritiko sa Biblia.

Ang Biblia nagtudlo nga adunay sinugdanan ug katapusan ang tanang butang. Alang sa tanang butang adunay panahon.

Alang sa tanang butang adunay panahon, ug adunay takna alang sa matag katuyoan ilalom sa langit: Takna sa pagpakatawo, ug takna sa pagkamatay; takna sa pagtanom, ug takna sa pagbunot sa gitamnan. Ecclesiastes 3:1, 2.

Adunay panahon sa pagpakatawo ug panahon sa pagkamatay, apan aduna usab ang kinabuhi nga mahitabo taliwala sa sinugdanan ug sa katapusan sa atong mga kinabuhi. Ang pagpakatawo usa ka mubo nga gutlo sa panahon, maingon man ang kamatayon. Ang kinabuhi mao ang taliwala ug sa kinatibuk-an adunay mas daghang kasaysayan nga nalangkit niini kay sa panahon sa atong pagpakatawo ug sa panahon sa atong pagkamatay.

Ang tunga sa “lagda sa unang paghisgot” kasagarang adunay labi pang daghang pagpamatuod kay sa nahauna ug sa katapusan. Ang pagpangita ug usa lamang ka bersikulo o kapitulo sa Biblia ug paghubit niini ingon nga mao ang tunga mao ang pagsalikway sa biblikanhong ebidensiya, bisan pa man kon ang sinugdanan ug ang katapusan maoy mga punto sa panahon; ang tunga kasagaran maoy usa ka yugto sa panahon. Siyempre, ang sinugdanan, katapusan, ug tunga magkauyon sa usag usa, bisan pa nga sa kanunay ang mao rang ilhanan sa katapusan mao ang kasukwahi sa

sinugdanan.

Giila ni Jesus si Juan Bautista ingon nga si Elias, ug silang duha naghulagway sa mao rang sunod-sunod nga mga hitabo sa pagpanagna; apan si Elias gilutos sa usa ka daotang babaye (si Jezebel) nga nagtinguha sa pagbilanggo ug pagpatay kaniya, apan wala gayud niya kini mabuhat. Si Juan, nga maoy simbolo ni Elias, gipangita sa usa ka daotang babaye (si Herodias) aron ibilanggo ug patyon siya, ug nahimo gayud niya kini. Si Elias ug si Juan mga simbolo nga mapulihan sa usag usa, apan aduna silay pipila ka mga kinaiyang pagpanagna nga magkasupak, bisan pa man nagkaparalelo sila sa usag usa. Si Elias wala gayud mamatay; si Juan namatay. Ang pagsabot nga ang mga timaan sa pagpanagna nga nagkatakdo sa usag usa sagad magkasupak nagtugot niadtong buot makakita nga ang tunga sa Biblia mao ang Mga Salmo 118.

Sa dihang atong gamiton ang prinsipyo sa lagda sa unang paghisgot ingon sa atong gihubit kini, atong makita nga ang sinugdanan sa tunga-tunga sa Biblia mao ang Mga Salmo 117, ang labing mubo nga kapitulo sa Biblia, nga naglangkob sa duha ka bersikulo. Gisundan kini sa kapitulo 118, nga mao ang tunga-tunga sa Biblia, ug ang kapitulo 118 gisundan sa 119 nga mao ang labing taas nga kapitulo sa Biblia ug ang katapusan sa tunga-tunga sa Biblia. Ang kahibulongang Lingguwista nagtimaan sa sinugdanan pinaagi sa labing mubo nga kapitulo, unya nagtimaan sa katapusan pinaagi sa labing taas nga kapitulo. Kini duha ka magkasukwahi nga mga kapitulo. Ang sinugdanan mao ang liso, ug ang katapusan mao ang dapit diin ang hingpit nga hamtong nga tanom natubo, diin ang tanang mga pagpamatuod nga anaa sulod sa tunga-tunga nahigot pag-usa. Timan-i ang Mga Salmo 117.

O Dayega ang Ginoo, kamong tanang mga nasod: dayega ninyo siya, kamong tanang mga katawhan. Kay ang iyang maloloy-ong kalolot daku kanato: ug ang kamatuoran sa Ginoo nagapadayon sa walay katapusan. Dayega ninyo ang Ginoo. Mga Salmo 117:1, 2.

Ang pulong nga atong ginatagad nga gilangkuban sa tulo ka mga letra gihubad ingon nga “kamatuoran” diha sa bersikulo dos, ug nagrepresentar sa sinugdanan sa tunga sa Biblia, (ang tunga sa Biblia mao ang Mga Salmo 117–119). Ang katapusan sa tunga mao ang Mga Salmo 119. Ang Mga Salmo 118 mao ang tunga sa tunga. Ang Mga Salmo 118 nahimutang taliwala sa pinakamubo ug pinakataas nga mga kapitulo sa Biblia, ug ang pinakamubo nga mao ang sinugdanan nagapadayag sa pulong nga “kamatuoran” nga gimugna pinaagi sa tulo ka mga letra nga nagrepresentar sa tulo ka mga lakang sa walay-katapusang ebanghelyo, ug mao ang gambalay sa pagsabot sa kamatuoran. Ang maong gambalay mao ang prinsipyo nga nagrepresentar sa kinaiya ni Cristo ingon nga ang Alpha ug Omega.

Ang katapusan sa tunga-tunga, nga mao ang kapitulo 119, usa ka alpabetikong akrostiko nga gibutang sa tunga-tunga sa Biblia, nga naghatag og paghatag-diin sa kahibulongang lingguwista. Upat ka higayon diha sa kapitulo 119 ang mao rang pulong gihubad ingong kamatuoran.

Ug ayaw gayud kuhaa sa akong baba ang pulong sa kamatuoran; kay ako naglaum sa imong mga paghukom. Bersikulo 43.

Ang imong pagkamatarong mao ang usa ka walay-kataposang pagkamatarong, ug ang imong balaod mao ang kamatuoran. Bersikulo 142.

Ikaw haduol, O Ginoo; ug ang tanan mong mga sugo mao ang kamatuoran. Bersikulo 151.

Ang imong pulong mao ang kamatuoran sukad pa sa sinugdan; ug ang matag usa sa imong matarung nga mga paghukom nagapadayon hangtod sa kahangtoran. Bersikulo 160.

Ang kamatuoran diha niini nga mga bersikulo maoy usa ka lagda sa tagna sa Biblia nga nagaila sa katapusan gikan sa sinugdan, ug ang kamatuoran diha sa mga bersikulo mao nga ang Alpha ug Omega nagbutang sa Iyang pirma ibabaw sa tunga sa Biblia, maingon sa Iyang gibuhang alang sa sinugdan ug sa katapusan. Ang pirma sa nahauna ug sa naulahi mao ang “balangkas” alang sa pagpahayag sa katapusang mensahe sa pasidaan sa ikatulong manulonda. Ang kaulahiang bahin sa tunga naglangkob ug upat ka bersikulo nga naggamit sa pulong nga gihubad ingong “kamatuoran,” bisan pa nga ang ikaupat nga reperensiya gihubad lamang ingong “matuod.” Ang katapusang kaulahiang bahin niadtong upat ka bersikulo nagaila nga “gikan sa sinugdan,” ang pulong mao ang “matuod.”

Sa sinugdanan sa asoy sa paglalang diha sa Genesis uno ug dos, ang pulong nga “kamatuoran,” bisan tuod wala kini direktang nasulat, girepresentahan diha sa katapusang tulo ka mga pulong sa asoy sa paglalang, kay ang matag pulong nagsugod sa mga titik, sa maong han-ay, nga nagmugna sa pulong nga “kamatuoran.” Sa sinugdanan mao ang Pulong, ug pinaagi Kaniya gibuhang tanang butang, ug ang pagpamatuod sa paglalang diha sa Genesis nagsugod sa mga pulong nga, “Sa sinugdanan” ug natapos sa tulo ka mga pulong nga nagrepresentar sa mga kamatuoran nga may kalabutan sa usa ka kinaiya ni Cristo nga diha sa Isaiaas gihubit ingon nga pamatuod nga Siya mao ang usa ug bugtong Dios.

Ang tunga sa Biblia (Mga Salmo 117–119) nagsugod diha sa kapitulo 117 pinaagi sa paghisgot sa kamatuoran nga ang sinugdanan nagrepresentar sa katapusan pinaagi sa paggamit sa pulong nga “kamatuoran.” Ang maong pulong naporma pinaagi sa tulo ka mga letra nga nagrepresentar sa walay kataposang maayong balita ug sa mga mensahe sa tulo ka mga manulunda, ug nagtimaan sa katapusan sa sugilanon sa paglalang. Ang katapusan sa tunga sa Biblia mao ang pagpresentar sa alpabeto nga gihimo sa kahibulongang lingguwista aron pagtukod sa pagsabot nga ang ginapadayag karon mahitungod sa Iyang kinaiya nahiuyon sa kahulogan sa pulong nga kapadayagan, kay ang Kapadayagan ni Jesu-Cristo usa ka mensahe nga gituyo sa pagpresentar sa usa ka bahin sa kinaiya ni Cristo nga hangtod karon wala pa hingpit mailhi, kon nahimo man gani. Ang kapadayagan nahiuyon sa mga linya sa kasaysayan sa tugon, kay ang kasaysayan sa tugon naglakip sa mga pamatuod sa paningkamot sa Dios sa pagpadayag sa Iyang Kaugalingon pinaagi sa mga ngalan samtang ang Iyang kasaysayan nagpadayon.

“Ang dagkung mga prinsipyo sa balaod, sa mismong kinaiya sa Dios, napasundayag diha sa mga pulong ni Cristo didto sa bukid. Bisan kinsa nga nagatukod ibabaw niini nagatukod ibabaw kang Cristo, ang Bato sa Kahangturan. Sa pagdawat sa pulong, atong gidawat si Cristo. Ug kadto lamang nga sa ingon niini nagadawat sa Iyang mga pulong mao ang nagatukod ibabaw Kaniya. ‘Kay walay laing patukoranan nga ikabutang sa bisan kinsa gawas niadtong

nabutang na, nga mao si Jesu-Cristo.’ 1 Corinthians 3:11. ‘Ug walay kaluwasan diha sa bisan kinsa pa; kay walay laing ngalan sa ilalom sa langit, nga gihatag taliwala sa mga tawo, nga pinaagi niini kita kinahanglan maluwas.’ Acts 4:12. Si Cristo, ang Pulong, ang kapadayagan sa Dios,—ang pagpakita sa Iyang kinaiya, sa Iyang balaod, sa Iyang gugma, sa Iyang kinabuhi,—mao lamang ang bugtong patukoranan nga atong matukoran sa usa ka kinaiya nga molungtad.” Mount of Blessings, 148.

Aduna pay daghan pa kaayo ang angay hisgutan mahitungod niining kamatuoran, apan mohunong kita dinhi.